Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 125 (6. 614) 1988 йил 1 июнь, чоршанба Баҳоси 3 тийин

Бугун—Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни

Чеҳраси ой болалар,
Шўхликда той болалар
Юртга чирой болалар,
Кулгингиз чақнар қуёш,
Ҳар доим бўлсин Қуёш!
Ватаннинг гулбоғида

Оналар қучоғида,
Партия ардоғида,
Улғаяр билмай кўз ёш,
Ҳар доим бўлсин қуёш!
Болалардек шод кулиб,

Қалби энтикиб, тўлиб,
Бир лаҳза бола бўлиб
Куйлар бугун кекса-ёш,
Ҳар доим бўлсин қуёш!

Т. Каримов фотоси.

КПСС Марказий Комитетининг Тезислари—умумхалқ муҳокамасида

XIX

Демократия ва ошкоралик сари

Менга сўз беринг

Шу йилнинг 28 июнь куни Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг Бутуниттифоқ XIX конференцияси очилади. Конференцияда КПСС XXVII съезди қарорлари ҳаётга қандай тадбиқ этилаётганлиги, ўн иккинчи беш йиллик биринчи ярмининг асосий якунлари ва қайта қуриш жараёнини чуқурлаштириш юзасидан партия ташкилотларининг вазифалари, партия ва жамият турмушининг янада демократиялаштиришга оид тадбирлар тўғрисидаги муҳим масалалар кўриб чиқилади.

Куни-кеча матбуотда КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезислари эълон қилинди. Айни пайтда ушбу Тезисларни коммунистлар, барча меҳнаткашлар қизғин ўрганмоқдалар. Конференциянинг очилиши тобора яқинлашган сайин редакциямизга келаётган мактублар ва қўнғироқлар сони ҳам ортиб боряпти. Уларда коммунистлар, оддий ишчи-хизматчилар, қўйингчи кўпчилик оқшомхонлар бўлажак партия конференциясига ўз истакларини, фикр-мулоҳазаларини ва таклифларини билдирмоқдалар. Тезислардаги фикрларни қўллаб-қувватламоқдалар ва бу янгиликлар ҳаётимизда революцион қайта қуриш даврида туб бурилишларга асос бўлиб хизмат қилажагини таъкидламоқдалар.

Шубҳасиз, буларнинг ҳаммаси турмушимизни янада демократиялаштиришга, фаровонлаштиришга, турғунлик йилларидан қолган барча салбий кўриниш ва ҳолларга кескин зарба беришга қаратилган. Қўйингчи, «Қайта қуриш жараёнида вужудга келган проблемаларнинг идрок этилиши совет жамиятининг сиёсий системасини ҳам ислоҳ қилиш зарурлиги ҳақидаги хулосага олиб келди». Шу боис редакциямиз бугундан эътиборан «Менга сўз беринг» янги рубрикасини очди. Қуйида редакция почтасига келган дастлабки хат ва хабарларни махсус мухбиримиз Т. Тошев шарҳлайди.

Мақсад — фаровонлик-ку!..

Социализмнинг асосий принципи—бу халқ фаровонлигини оширишдир. Бу борада жуда катта ишлар қилиняпти. Партия ва ҳукуматимизга раҳмат. Мана кооперативлар очилди. Кооперация ҳақида қонунлар қабул қилиняпти. Ҳар қадамда кооператив дўконлари, ошхоналарни учратасиз. Баъзилари бозор нархидан ҳам қиммат. Ҳаммаси ўзига яраша турлича нарх қўйиб олишган. Уларни марказлаштирадиган, бир системага соладиган вақт келмадимикин?

Бундан ташқари магазинларга кирсангиз, мебель, гилам, телевизор, радио ва бошқа уй-рўзғор, кундалик эҳтиёжда ишлатиладиган буюмлар тўлиб-тошиб ётганини кўрасиз. Аммо нархи осмонда. Оддий ишчи уни сотиб олиши учун бола-чақасининг ризқини ойлаб қийиши, ҳар маошидан йиллаб чегириб қолиши керак. Ахир умрни тўхтатиб бўлмайди. У ўтяпти. Ҳар ким яхши яшагиси, рангли телевизорга, гиламга, мебелга эга бўлгиси келади.

Кишилар фаровонлигини ошириш учун рўзғор буюмларини арзонлаштириш керак. Шу жиҳатдан олганда, КПСС Марказий Комитетининг Тезисларида айтилган қуйидаги гаплар менга жуда маъқул бўлди: **«Ишлаб чиқариш воситаларининг улгуржи савдосига ўтиш жадаллаштирилсин, кредит-молия системасини такомиллаштириш чоралари амалга оширилсин, нарх-наво ва нарх белгилашнинг ислоҳоти пухта тайёрланиб, ўз вақтида ўтказилсин. Шундай қилмай туриб корхоналарнинг ҳақиқий тўла хўжалик ҳисобини, меҳнат коллективларининг чинакам мустақиллигини жорий этиб, кооперация ҳаракатини ривожлантириб, экономиканинг самарадорлигини ошириб ва пировард натижада, халқ фаровонлигини ўстириб бўлмайди. Шу билан бирга чакана нархларни қайта кўриб чиқиш аҳолининг турмуш даражасига зарар етказмайдиган тарзда амалга оширилиши кераклигини таъкидлаш лозим...».**

Шунинг учун ҳам бўлажак конференцияда нарх-наво масалаларига алоҳида эътибор берилса жуда ҳам яхши бўларди. Лекин нарх-навонинг ошиши ёки тушиши албатта, халқ чўнтагига завол бўлмаслиги керак. Тўғри, бу жуда оғир масала лекин ҳал этса бўлади.

Шунингдек, бозорлар нархини ҳам системалаштириш, чайқовчилик, олибсотарликка эса бутунлай барҳам бериш керак.

Ж. АЛИЕВ,
хизматчи.

Бефарқ бўлмайлик

Инсон болаликдан бошланади деган гап бор. Бу жуда тўғри. Қайта қуриш учун Максим Горький таъбири билан айтганда катта ҳарфли «ИНСОН»лар керак. Ёшларимиз орасида ҳавас қиладиганлари жуда кўп. Аммо айрим ёшларни кўриб баъзан ачинасан, киши. Куну тун санқиб юришади. Бирор бир фойдали меҳнат билан шуғулланишмайди. На ўқишининг тайини бор, на бошқасининг... Охир оқибат тўқликка шўхлик қилиб, жиноят кўчасига киради. Хўш, улардан нима кутиш мумкин?

Куни-кеча трамвайда ана шундай — тарбияси қийин бўлган уч-тўрт нафар ёшларга дуч келиб қолдим. Улар орқа томонга туриб олишган, оғзидан боди кириб шоди чиқяпти. Қизларга тегажоқлик қилиб, қарияларни масхара қилиб боришяпти. Беш-ўн минут ичида уч-тўрт одамнинг таъбини хира қилишди. Уларга гапиришга эса ҳеч ким ботина олмайди. Охири қоним қайнаб эътироз билдирган эдим: «Кампир, тек ўтиринг. Йўлиздан қолманг», дея дўқ-пўписа қилишди. Ҳамма лоқайд. Ахир қаёққа қараб кетяпмиз? Қайта қуришнинг пировард натижаси жамиятимизни маънавий жиҳатдан соғломлаштиришку!

Шу жиҳатдан олганда Тезислардаги **«Сиёсатимизнинг инсонпарварлик принциплари жамият маънавий тараққиётини, халқ маорифи ва маданиятини юксалтиришни таъминлашга қаратилгандир»,** деган сўзлар жуда ҳам маъқул бўлди. Очиғини айтганда, ҳали бизда ёшларни тарбиялаш, маданиятни юксалтириш масалалари оқсаб келяпти. Мактабларда бир ҳафтада бир марта олиб борилаётган тарбия соатлари ҳам номигагина ўтказилаяпти, холос. Менимча, уларни кучайтириш, ўқувчиларни кўпроқ тўгаракларга, фойдали меҳнатга тортиш зарур. Бу борада ота-оналар ҳам актив бўлишлари, уларни Ватанга, халққа, катталарга нисбатан ҳурмат руҳида тарбиялашлари керак.

Истардимки, коммунистларимизнинг бўлажак анжуманида ёшлар тарбиясига оид масалаларга ҳам эътибор бериб ўтилса, бу айни муддао бўлар эди. Чунки Тезисларда таъкидлаб ўтилганидек, **«Қайта қуриш жараёнида совет маданиятини ривожлантириш, одамларни интеллектуал ва маънавий жиҳатдан камол топтириш, талант ва истеъдодларини аниқлаш шахснинг гражданлик кайфиятларини тарбиялаш учун тобора қулай шароитлар яратилмоқда».**

М. СОДИҚОВА,
партия ва меҳнат ветерани.

Қадримга йиғлайман

Ёшим элликка бориб қолди. Ёшликнинг қадрига етмадим. Эгри йўлга юрдим. Бу йўлда ҳамроҳлар ҳам тезда топила қолди. Тўғри, айш-ишратда, «жаннат»да яшаган кунларим ҳам бўлди. Умр кўз очиб юмгунча ўтди-кетди. Ножўя хатти-ҳаракатларим учун бир неча бор ўтириб чиқдим. Бу орада оиламдан ажралдим. Улар ҳозир қаерда билмайман. Ҳеч кимим қолмади. Биринчи бор қамалиб чиққанимдан сўнг пропискага ўта олмадим. Ишга жойлаша олмадим. Қаерга борсам, «қамалгансан» деб юзимга солишди. Чўнтакда бир тийин йўқ, нима қилиш керак? Ҳаммоллик қилиб кўрдим, бўлмади. Яна жиноятга қўл урдим. Ўғирлик қилиб жазоландим. Чиққач, яна аҳвол шу...

Баъзан ўтириб, узоқ ўйга толаман. Ахир мен ҳам одамманку! Наҳотки ҳамма қатори ишга кириб, жамият учун фойдам тегмаса... Хўш, гуноҳим учун жазоландим. Бас. Энди ҳамма қатори ишламоқчиман. Нега мени ишга олиш мумкин эмас? Ахир шундай қонун борми? Менимча, жазо одамни қайта тарбиялаш учун бериладику! Ахир мен бундан тўғри хулоса чиқариб олган бўлсамчи. Нега энди бир умр «қора» бўлиб қолишим керак? Бундай ҳолга тушган биргина мен эмас, менга ўхшаганлар етарли. КПСС Марказий Комитетининг Тезисларини ўқиб чиқдим. Ҳаётимизда катта ўзгаришлар бўляпти. Айниқса, ундаги **«Совет қонунларини такомиллаштириш ва кодексини тузиш юзасидан катта иш қилиш керак бўлади»,** — деган сўзлар менга жуда маъқул бўлди. **«Бир томондан, эскириб қолган қонунларни ҳамда иқтисодий ва сиёсий системани ислоҳ қилиш талабларига зид бўлган, тўсқинлик қилиш механизмининг бир қисмига айланиб қолган жуда кўп идоравий инструкцияларни бекор қилиш зарур бўлса, иккинчи томондан, жамиятнинг эҳтиёжларига, меҳнаткашлар, уларнинг ташкилотлари ва коллективлари манфаатларига мос келадиган янги қонунлар комплексини яратиш зарур. Қонунларни янгилаш чоғида Қонун тақиқламаган ҳамма ишга рухсат этилган, деган принципга қатъий амал қилиш керак».**

Менимча, бу айни муддао бўлади. Чунки қонунларимизнинг кўпи эскириб қолган эди.

Истардимки, Бутуниттифоқ XIX партия конференциясида ана шу масала ҳам кўриб чиқилса. Бу билан кўплаб адашганлар тақдирига нисбатан бефарқликка барҳам берилган бўларди.

Оиламни қидиряпман. Балки болаларимни топарман.

Ҳурмат билан:

Р. ҚОДИРОВ,
собиқ савдо ходими.

«Қатортол» кимга халақит берди?

Менга газетангизда берилаётган кўпгина мақолалар жуда маъқул бўляпти. Айниқса, жонажон Тошкентимизнинг кварталлари, кўча-кўйларининг номланишига бағишлаб газетада чоп этилган «Исми жисмига монанд бўлсин», «Яхши ном — ҳусн» ва шу сингари кўплаб материаллар менга ниҳоятда ёқди. Буларда кўтарилган масалалар барча ҳамшаҳарларимизнинг дилидаги гаплар эди.

Дарҳақиқат, кейинги ўн йилликлар ичида шаҳар кварталларининг номланишида жуда ғайри-табиий қисқартмалар вужудга келган эдики, газета саҳифаларида берилган танқидий мақолалардан кейин уларнинг кўпчилиги барҳам топди. Ўша мақолаларда тарихий жой номларининг бесабаб ўзгартирилмаслиги, янги номларнинг янги кўча ва хиёбонларга берилиши лозимлиги ҳам таъкидланган эди. Шунингдек, Москва, Ленинград шахарларида эски тарихий номларини шаҳардаги бир хил ном билан аталган кўчалар ўрнига қайта тиклаб юбора бошлаганликлари ҳам айтилган эди. Лекин газетада босилган мақолалардан кейин Чилонзордаги 7—8-кварталлар бошланадиган узун, чиройли ва икки томони тол, чинорлар билан қопланган, исми жисмига монанд Қатортол кўчаси «Правда» газетаси номли кўча тарзида ўзгартирилди.

Биз «Правда» газетасига атаб кўча қўйилмасин демаймиз (маълумот учун шуни айтишни истар эдикки, «Ўзбек Совет энциклопедиясининг 9-томида (40-бет) «Правда» газетаси номи билан аталадиган 15 га яқин қишлоқ, колхоз, совхоз номлари келтирилган. Бу сонниг устига мактаб, интернат, маҳалла номларини қўшсак, «Правда» номи билан аталадиган яна ўнлаб атамаларнинг республикамизда мавжудлиги аён бўлади), қўйилсин. Аммо у шаҳримизда ой сайин янгидан барпо бўлаётган кўчаларга берилсин эди. Тошкентимизда бу хил ном билан аталган жуда кўплаб кўчаларни келтириш мумкин. Шу ўринда Ленин проспекти билан Ленин кўчаси ёнма-ён жойлашганлигини ҳисобга олиб, улардан бирини «Правда» кўчаси деб аталса қандай бўларкин. Ахир «Правда»га доҳиймиз асос солган-ку!

Куни-кеча матбуотда эълон қилинган КПСС Марказий Комитетининг Тезислари билан танишяпмиз. Ундаги фикрлар ҳаётимизни янада фаровонлаштиришга, маданиятимизни юксалтиришга қаратилгандир. Сўзсиз, коммунистларимизнинг бўлажак анжуманидан жуда кўп нарсаларни кутмоқдамиз. Тезислардаги барча фикрларни эса қўллаб-қувватлаймиз.

Н. УСМОНОВА,
хизматчи.

● ПАРТИЯ ТУРМУШИ, СОВЕТ ҚУРИЛИШИ ВА ПРОПАГАНДА БЎЛИМИДАН: Редакциямизга келаётган хатларнинг оқими тинмайди. Айниқса, КПСС Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига Тезислари эълон қилинганидан кейин мактубларнинг оқими янада ортди. Улар партия қарорларини ўрганаётганликларини, коммунистлар анжуманидан катта нарсаларни кутаётганликларини баён этганлар. Дарҳақиқат, қайта қуришнинг мақсади ҳам социализмнинг инсонпарварлик табиати ва бунёдкорлик қудратини тўла-тўкис намойиш этишдан иборат. Юқорида хат муаллифлари ҳаётимиздаги тўпланиб қолган актуал масалаларни кўтаришаяпти. Зеро, қайта қуриш ҳаётимизнинг барча соҳаларига тегишлидир. Ҳали бизда ҳал этилмаган камчилик ва нуқсонлар, турғунлик йилларидан мерос қолган иллатлар кўп. «Кўпдан қуён қочиб қутулмас» деганларидек, бу муаммоларни кўпчилик — халқ ҳал этади. КПСС Марказий Комитетининг Тезислари ҳақида ва конференция билан боғлиқ сизларнинг қимматли таклиф ва мулоҳазаларингизни кутамиз. Уларни газета саҳифаларида эълон қилиб борамиз.

Тошкент шаҳар Совети партия группасида

27 майда сессия олдидан халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети партия группасининг йиғилиши бўлди. Унда Тошкент шаҳар Совети мандат комиссиясининг раиси М. Л. Ельшов «Тошкент шаҳар Совети ва унинг органлари ишида коммунист-депутатлар активлигини ошириш тўғрисида» доклад қилди.

Партия группаси йиғилиши депутат-коммунистларга меҳнат коллективларида ва истиқомат жойларида—сайловчилар олдида мунтазам ҳисобот бериб бориш тўғрисидаги қонунларни оғишмай бажариш, сайловчиларни уларнинг наказ ва топшириқларини амалга ошириш бўйича олиб борилаётган ишлар тўғрисида мунтазам хабардор қилиб туриш, доимий комиссиялар раҳбарларига комиссияларнинг истисносиз барча аъзолари кенг ташаббуси асосида комиссиялар ишини фаоллаштириш вазифасини топширди.

Партия группаси йиғилишида Тошкент шаҳар Совети депутат-коммунистлари фаолиятининг бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилди.

Йиғилишни партия группаси ташкилотчисининг ўринбосари, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари А. И. Фозилбеков олиб борди.

Йигирманчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг бешинчи сессияси

Шаҳар хўжалиги: муаммолар ва ечимлар

Илгари хабар қилинганидек, 27 майда Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида йигирманчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг бешинчи сессияси бўлиб ўтди.

Сессияни Тошкент шаҳар Советининг раиси Ш. Х. Хўжаев очди.

Совет сессиянинг қуйидаги кун тартибини тасдиқлади:

1. 1986—1990 йилларда Тошкент шаҳар хўжалигини ривожлантириш тадбирлари тўғрисида юқори директив органларнинг қарорлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ўз қарорлари бажарилишининг бориши тўғрисида.

2. «Тошкент шаҳри корхона ва ташкилотларига қабул қилинган бошқа шаҳарлик ҳар бир янги ходим учун шаҳар бюджетига бадални ундириб олиш ва расмийлаштириш тартиби тўғрисида Низом»ни тасдиқлаш ҳақида.

3. Йигирманчи чақириқ Тошкент шаҳар Совети доимий комиссиялари составини қисман ўзгартириш тўғрисида.

4. 318, 380 ва 426-сайлов округлари бўйича халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети депутатларининг депутатлик ваколатларини муддатидан илгари тўхтатиш тўғрисида.

5. Йигирманчи чақириқ Тошкент шаҳар Совети тўртинчи сессиясининг «Тошкент шаҳрининг 2000 йилгача мўлжалланган комплекс уй-жой программасини амалга ошириш юзасидан шаҳар халқ депутатлари маҳаллий Советларининг вазифалари тўғрисида»ги қарори 13-пунктига қўшимчалар киритиш ҳақида.

6. Ташкилий масала.

Мандат комиссияси доклади бўйича Совет 324-сайлов округидан Тошкент шаҳар Совети депутатлигига сайланган **Л. Ф. Кочерга**нинг ваколатларини эътироф этди.

СЎНГРА директив органлар қарорларини бажариш асосида Тошкент шаҳар хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишларини депутатларнинг бир мунча кенг иштирокида, чуқурроқ муҳокама этиш мақсадида сессия кун тартибидаги асосий масалани секциялар бўйича муҳокама қилиш таклиф этилади.

Ушбу таклиф доимий комиссиялар раисларининг кенгашида, партия группасининг йиғилишида кўриб чиқилди ва тўла қўллаб-қувватланди.

Депутатлар — саноат ва халқ истеъмоли товарлари бўйича, фан ва илмий-техника тараққиёти бўйича, транспорт ва алоқа бўйича доимий комиссияларнинг, шунингдек, план-бюджет комиссиясининг аъзолари иштирок этган биринчи секция мажлисида трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи **С. И. Парфенов**, «Водоканал» трестининг бошқарувчиси **З. Т. Солихўжаев**, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ядро физикаси институти партия комитетининг секретари **М. Х. Ашуров**, Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг цех бошлиғи **В. Н. Жуков**, «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари **В. И. Будилин**, Октябрь район ижроия комитетининг раиси **Х. М. Усмонова**, «Главташпассавтотранс» бошлиғи **К. М. Сидиқназаров**, шаҳарлараро телефон станцияси электр монтёри **Н. Н. Габрелян** қатнашдилар.

Секция мажлисида гапириб ўтилган асосий муаммо шундан иборатки, барча план ва қарорлар ҳар доим ўз вақтида тайёрланган лойиҳа-смета ҳужжатлари, моддий-техника таъминоти, пул маблағлари билан мустаҳкамланган эмас. Жумладан, электр транспортининг ривожланишига кўчаларни очиш топшириқлари сусткашлик билан бажарилаётганлиги, қувватларнинг етишмаётганлиги ғов бўлаяпти. «Главташкентстрой» электр транспорти учун объектлар қурилишини фойдасиз, деб рад этди, троллейбус ва трамвайларнинг янги линияларини ўтказиш учун зарур темир-бетон таянчлар ишлаб чиқариш чораларини кўрмаяпти. Депутат К. М. Сидиқназаровнинг фикрига кўра автопарклар ҳам яхшироқ ишлаши мумкин. Аммо улар ёнилғи-мойлаш материалларини, эҳтиёт қисмларни қўлга киритишолмаяпти.

Депутатлар уй-жойлар ва социал-маданий-маиший объектлар қурилиши, уларни тақсимлаш ва фойдаланиш масалалари бўйича ҳам фикр билдирдилар. Жумладан, Сергелида қурилаётган уйларга канализация тармоқлари ўтказилмаётганлиги таъкидланди. Генерал Петров кўчаси, Куйбишев шоссеси бўйлаб олиб борилаётган қурилишлар учун ҳам ана шу камчилик характерли. Шу билан бирга янги уйларни эски коммуникацияларга улашяпти, бу ана шу сув қувурларида босимнинг пасайиб кетишига сабаб бўлмоқда. Янги коммуникациялар қуриш ўрнига иродали қарор билан эскиларига уланишга мажбур қилишяпти.

Бир нечта аниқ таклифлар ҳам билдирилди. Жумладан, уй-жойларни ҳисобга олиш, тақсимлаш ва улардан фойдаланиш юзасидан вақти-вақти билан ўтказиб туриладиган текширишлардан воз кечиб, бу ишларни системага солиш, уй-жой фонди ҳақидаги барча ахборотларни АСУга киритиш таклиф этилди. Нима учун уй-жойларнинг қурилиши ва уларнинг районлар ўртасида тақсимланиши ҳақидаги ахборотни газета саҳифаларида эълон қилиш мумкин эмас? Уч-тўрт хонали квартираларда истиқомат қилаётган ёши ўтиб қолган ёлғиз кишилар квартираларини район ижроия комитетларига топширишлари учун уларга шаҳар марказидан янада шинамроқ квартиралар ажратиш мумкин. Нохуш аҳволга келиб қолган 15-поликлиника ёнида республика Соғлиқни сақлаш министрлигининг санитария-эпидемиология станцияси биноси тикланмоқда. Ана шу бинонинг бир қисмини поликлиника учун ажратиб бўлмайдими?

(Давоми 2-бетда).

Мусобақа илғорлари

«Малика» трикотаж бирлашмасида меҳнат қилаётган мусобақа илғорлари опа-сингил Фотима ва Зуҳра Худойқуловалар уч кишилик нормани бажаришмоқда. Уларнинг ҳар бири Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси очиладиган кунгача беш йилликнинг уч йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олган.

Меҳнатга виждонан муносабатда бўлиш, бир-бирига ёрдам бериш, ўзлари ишлаётган тўқув машиналарини аъло даражада билиш опа-сингилларнинг ўз сўзини устидан чиқишига гаров бўлади.

Қизларнинг таржимаи ҳоли бир-биридан фарқ қилмайди. Уч йил аввал 10 йиллик мактабни тугатган Фотима ва Зуҳра «Малика» бирлашмасига ишга келишган эди. Улар бу ерда илғор тўқувчи Муҳаббат Соатованинг ёрдами билан ҳунар эгалладилар. Қисқа вақт ичида сифатли газламалар тўқиб чиқаришни, смена топшириқларини ошириб бажаришни ўрганиб олдилар. Эндиликда Фотима ва Зуҳраларнинг ўзи ёшларга мураббийлик қилишмоқда.

Трикотаж бирлашмасида партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун мусобақа кенг авж олди. Юзлаб илғор меҳнаткаш аёллар опа-сингил Худойқуловалар сингари конференция очиладиган кунгача уч йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олишган.

(ЎзТАГ мухбири).

Тонгги газеталарда

▲ АҚШ Президенти Р. Рейганнинг СССРга расмий визитига доир материаллар эълон қилинган.

▲ Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари X Халқаро кинофестивалининг фахрий меҳмони — Ҳиндистоннинг парламент, ахборот ва радиоэшиттириш ишлари министри Хари Кишан Лаъл Бхагатни 31 май куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов қабул қилганлиги ҳақидаги расмий ахборот босилган.

ШАҲАР ХЎЖАЛИГИ: МУАММОЛАР ВА ЕЧИМЛАР

(Давоми. Боши 1-бетда).

Шаҳар хўжалигини ривожлантиришга доир қатор бошқа масалалар ҳам кўтарилди. Уларнинг ҳаммасини ҳал этиш лозим. Бунинг учун эса, деб таъкидлади депутат В. И. Будилин, қабул қилинган ҳар бир қарорнинг бажарилиши устидан қаттиқ назорат, шу жумладан шаҳар Совети депутатларининг назоратини ўрнатиш зарур.

ҚУРИЛИШНИНГ комплекслик принципига албатта риоя қилиниши шарт — иккинчи секция ишида иштирок этган кўпгина депутатлар ўз нутқларида ана шунга асосий эътиборни қаратдилар. Мазкур секция таркибига маданият ва спорт, халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими бўйича, ёшлар билан ишлаш, соғлиқни сақлаш, социал таъминот, уруш ва меҳнат ветеранлари масалалари бўйича, оила масалалари бўйича доимий комиссиялар кирган эди.

Секция мажлисида депутатлар — илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси директори **Д. И. Салимов**, «ТашЭКС» ишлаб чиқариш бирлашмаси кранчиси **Т. А. Гаврилова**, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети халқ маорифи Бош бошқармасининг бошлиғи **М. Й. Қосимов**, 28-поликлиниканинг участка медицина ҳамшираси **Е. Н. Командровская**, қоғоз фабрикаси техника назорати бўлимининг контролёри **Р. Т. Грибова**, республика рус тили ва адабиёти институтининг студенти **М. Абдураҳмонова**, «Главташкентстрой» транспорт ишлаб чиқариш бошқармасининг ҳайдовчиси **И. Ниёзматов**, ТошПИ проректори **С. З. Ғуломиддинов**, Туркистон ҳарбий округи Сиёсий бошқармаси бошлиғининг ўринбосари **Ю. А. Красников**, «Ёш гвардия» театрининг актёри **Ё. Х. Саъдиев**, шунингдек, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи **В. П. Русинов**, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг маданият бошқармаси бошлиғи **Л. И. Романова**, Собир Раҳимов район ижроия комитетининг раиси **Н. Р. Раҳимбердиев** сўзга чиқдилар. Уларнинг ташвишланаётганлигини тушунса бўлади. Сабаби, ҳали ҳам аҳоли кўчиб ўтган янги микрорайонда масалан, поликлиника, хотин-қизлар консультацияси йўқлиги аниқлангач, биринчи қаватдаги аҳолини шошма-шошарлик билан кўчириб, ана шу квартираларни соғлиқни сақлаш объектларига мослаштириш практикаси давом этиб келаяпти. Баъзан шундай ҳам бўлади: мактаблар, болалар боғчалари шу қадар кўп камчиликлар билан фойдаланишга топшириладики, уларни қабул қилиб олган заҳоти капитал ремонт қилиш ҳақида гап очса бўлаверади. Болалар майдончалари қурилиши уй-жой массивларининг ичида ёки паркларда олиб борилмай, шаҳар магистраллари бўйлаб олиб борилаётганлиги ҳам юмшоқ қилиб айтганда қувониш ўрнига тушунмовчилик туйғусини уйғотади.

Тошкентда маданият муассасалари ҳам сурункали етишмайди. Олий ўқув юртлари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш билан боғлиқ масалалар ҳам янада жиддий диққат-эътиборни тақозо этади. Маъмурий иморатларни даволаш муассасаларини ташкил этиш учун топшириш, ихчам, тор ихтисосликдаги стационарларни бунёд этиш республикада соғлиқни сақлашни тубдан яхшилаш муаммосини ҳал этмайди.

Шаҳар районларини ривожлантиришдаги номутаносибликларни тугатиш зарурлиги ҳақида ҳам кўпгина гапирилди.

УЧИНЧИ секция мажлисида масалани муҳокама қилиш юзасидан «Таштеплоцентраль» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **Ў. С. Ҳошимов**, «Главташкентстрой» 159-трестининг бош инженери **В. Е. Зак**, «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори **А. Ғуломмаҳмудов**, шаҳар уй-жой бошқармаси ихтисослаштирилган бошқармаси бригадири **И. Н. Фролов**, Ўзбекистон ССР энергетика ва электрлаштириш министрининг ўринбосари **Т. Ш. Аҳмедов**, Тошкент авиация техникумининг ўқитувчиси **Т. В. Камаева**, ободонлаштириш Бош бошқармасининг бош инженери **В. В. Богачев**, «Главташкентстрой» бошлиғи **К. П. Дудин**, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари **К. Н. Тўлаганов**, Чилонзор район партия комитетининг иккинчи секретари **А. М. Акромхўжаев**, «Узбекгазпром» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари **В. М. Гашилов** сўзга чиқдилар.

Депутатлар — қурилиш ва архитектура, уй-жой-коммунал хўжалиги, ёқилғи-энергетика таъминоти ва ресурсларни тежаш, шаҳарни ободонлаштириш ва санитария ҳолати, атроф-муҳитни муҳофаза этиш бўйича доимий комиссияларнинг аъзолари минглаб шаҳарликларни ҳаяжонлантираётган муаммолар ҳақида гапирдилар. Уй-жой фондидан нотўғри фойдаланиш: квартиралар узоқ вақт бўш ётиши ва ремонт қилинмаслиги, кўпгина уйларнинг биринчи қавати турли хизматлар, маиший хизмат объектлари учун бериб қўйилганлиги, бўшаган квартиралар қатъий назорат қилинмаслиги фактлари мисол келтирилди. Кўпгина уйларнинг ертўлалари иссиқлик ва сув таъминоти тармоқларидан нотўғри фойдаланиш туфайли сув босиб ётганлиги, уй-жой органларининг ходимлари ўз вазифаларини бажаришга совуққонлик билан муносабатда бўлаётганликлари тўғрисидаги масала ҳам кўтарилди. Шаҳар ифлос бўлиб кетганлиги, суғориш тармоқлари ишламаётганлиги, ичимлик сувдан рационал фойдаланилмаётганлиги ҳақида ҳам гапирилди.

Шаҳар энергия таъминотидаги камчиликларга, инженерлик тармоқларини ривожлантиришга жиддий эътибор қаратилди.

Депутатлар аксарият камчиликларга сабаб шаҳар хўжалигини ривожлантириш бўйича барча ташкилот ва хизматларнинг ҳаракати аниқ мувофиқлаштириб турилмаётганлиги, деб таъкидладилар. Директив органларнинг маълум қарори бажарилиши учун жавобгар бўлган, таркибига Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг, партия органларининг, министрлик ва идораларнинг ходимлари кирган координация кенгаши ўз фаолиятига барҳам берди. Архитектура-планлаштириш бош бошқармаси ва шаҳар бош архитекторининг роли ҳам юксак даражада эмас. Коммунал хизматни ривожлантиришдаги катта қолоқлик ягона буюртмачининг йўқлиги билан изоҳланади. Шаҳар коммунал хизматларининг ягона хўжайини бўлиши учун капитал қурилиши бошқармаси таркибида ана шундай бўлинмани ташкил этиш мақсадга мувофиқ кўринади.

Бугун камчиликларни қайд этиш ва муаммоларни муҳокама этишнинг ўзи етарли эмас, деб таъкидланди. Шаҳар хўжалигини ривожлантириш учун барча нарсаларни амалга ошириш вақти етди. Таклифлар кўп. Мисол учун йирик панеллардан социал-маданий-маиший объектлар қурилишини ривожлантириш тўғрисидаги таклифни олайлик. У ҳозирги қурилишларда меҳнат сарфини 35—40 процентга камайтириш, уй-жой биноларининг биринчи қаватидаги ҳозир турли диспетчерликлар, уй-жой хизматлари, маиший хизмат пунктлари эгаллаб турган қарийб 2000 квартирани бўшатиш имконини беради.

Секция мажлисида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг кўпгина ўз қарорлари ҳам суст бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала кўтарилди. Айрим депутатлар ўзлари овоз берган қарорларнинг бажарилишидан ўзларини четга олиб қочишяпти. Шунинг учун ҳар бир депутатга алоҳида иш кўлами топширилиши, унинг ўз депутатлик вазифаларини қандай бажараётганлиги қаттиқ назорат қилиб борилиши лозим.

ТЎРТИНЧИ секция ишида социалистик қонунчилик ва жамоат тартибини муҳофаза этиш, савдо, умумий овқатланиш ва пулли хизмат тармоғи бўйича, шаҳар экономикасини бошқаришни қайта қуриш масалалари бўйича доимий комиссияларнинг аъзолари, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети бўлим ва бошқармаларининг, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг раҳбарлари, шаҳар корхона ва ташкилотларининг вакиллари иштирок этдилар.

Мажлисда депутатлар — В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари **И. Г. Волков**, Ленин район партия комитетининг биринчи секретари **В. Д. Ардатов**, Чилонзор район ижроия комитетининг раиси **О. Ж. Исмоилов**, Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг бўлим бошлиғи **Ў. У. Умарбеков**, «ТашЭКС» ишлаб чиқариш бирлашмасининг нормаловчиси **Г. В. Шукайлова**, булка-кондитер комбинатининг инженери **Н. В. Симонова**, «Ўзбекистон» табиий ва сунъий кўн ишлаб чиқариш бирлашмасининг прокатчиси **В. И. Липина**, Ўзбекистон ССР савдо министрининг ўринбосари **К. Н. Комилова** ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети юстиция бўлимининг бошлиғи **Р. Ҳ. Абдулҳасанов** сўзга чиқдилар.

Баён этилган фикрларга қараганда, сессияда кўтарилаётган масалалар депутатларни чуқур ҳаяжонлантиради. Масалан, В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг ўринбосари И. Г. Волков ўз нутқида шаҳарда хўжалик усули билан қурилишни ташкил этишда тўсиқлар ниҳоятда кўплигини таъкидлади. Комплекс қурилиш учун биз 40 гектар ер олиб, «Главташкентстрой»га мурожаат этсак, улар биздан АТС қурилиши учун 2 миллион сўм ажрагинг, деб шарт қўйишяпти, — деди у. — «Таштеплоцентраль» билан ҳам шундай воқеа. Ахир биз шунча маблағни бир йўла қаердан оламиз, олдин уларни ишлаб топиш кераккуʼ?!

Якка тартибда уй-жойлар қурилиши йўлида ҳам тўсиқлар оз эмас. Ваҳоланки, бирлашмада 1,5 минг киши якка тартибда уй қуриш истагини билдирган.

Тошкентнинг комплекс қурилиши тушунчаси устида бугунги кунда жиддий ўйлаш лозим, — деди шаҳар экономикасини қайта қуриш масалалари бўйича депутатлар комиссияси номидан Ленин район партия комитетининг биринчи секретари депутат В. Д. Ардатов. — Ҳозир эса бизда аниқ тушунча йўқ, ана шу масала билан шуғулланувчи органларнинг бутун фаолияти районларнинг маъмурий бўлинишидан ажралиб қолган.

Унинг нутқини Чилонзор район ижроия комитетининг раиси депутат О. Ж. Исмоилов тўлдирди. Республика Министрлар Совети савдо объектларининг қурилиши ҳақида кўрсатма беради, аммо унинг бажарилишини назорат қилмайди, аслида мўлжалланган объектларнинг 40 процентигина бунёд этилади, деб таъкидлади у.

Қуйидаги факт ҳам ташвишлантиради. Йил охирига келиб «Алгоритм», «Қизил Шарқ» турар жой массивларида тахминан 30 минг киши истиқомат қилади. Аммо ҳали ҳам ана шу массивларда на дорихона, на сабзавот магазини бор.

Тўртинчи секция мажлисида уй-жой қурилишидаги қолоқликни тугатиш, Халқлар дўстлиги кўчасида маиший хизмат уйи, болалар таомлари комбинати қурилиши, Тошкент кооперативларида нарх-наво қўйилиши устидан назоратни кучайтириш лозимлиги, савдо ва умумий овқатланиш объектлари ниҳоятда сусткашлик билан бунёд этилаётганлиги, Акмал Икромов, Октябрь ва Чилонзор районларида халқ судлари учун янги бинолар қурилиши масалалари ҳам кўтарилди.

Совет биринчи масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

СЕССИЯ МУҲОКАМАСИГА «Тошкент шаҳри корхона ва ташкилотларига ишга қабул қилинган бошқа шаҳарлик ҳар бир янги ходим учун шаҳар бюджетига бадални ундириб олиш ва расмийлаштириш тартиби тўғрисида Низом» масаласи юзасидан қарор лойиҳаси киритилади. Қизғин муҳокамадан сўнг 6 киши қарши ва 1 киши бетараф қолган ҳолда қарор лойиҳаси тўлалигича қабул қилинади (Низом эълон қилинмоқда).

СОВЕТ депутатлик ваколати муддатидан илгари тўхтатилиши муносабати билан 380-сайлов округидан депутат В. Н. Токаревани оила, оналик ва болаликни муҳофаза этиш масалалари бўйича шаҳар Совети доимий комиссиясининг секретари вазифасидан озод қилди. Совет 186-сайлов округидан депутат **Д. И. Эргашевани** транспорт ва алоқа бўйича шаҳар Совети доимий комиссиясининг аъзоси вазифасидан озод этиб, уни оила, оналик ва болаликни муҳофаза этиш масалалари бўйича шаҳар Совети доимий комиссиясининг секретари этиб сайлади.

Совет шаҳар Советининг транспорт ва алоқа бўйича доимий комиссияси составига 145-сайлов округидан депутат **З. А. Аҳмедовани**, социал таъминот ҳамда уруш ва меҳнат ветеранлари масалалари бўйича доимий комиссияси составига 500-сайлов округидан депутат **Г. В. Бельцевни** киритди.

Совет амалдаги Уй-жой қонунчилигига мувофиқ «Тошкент шаҳрининг 2000 йилгача мўлжалланган комплекс уй-жой программасини амалга ошириш юзасидан шаҳар халқ депутатлари маҳаллий Советларининг вазифалари тўғрисида»ги йигирманчи чақириқ Тошкент шаҳар Совети тўртинчи сессияси қарори 13-пунктини тўлдириб, уни қуйидаги таҳрирда баён этишга қарор қилди: **«Санитария нормасига кўра квартира олиш учун гражданларни ҳисобга олиш учёт нормаси илгари бўлганидек, ҳозир ҳам кўпи билан 7 квадрат метр уй-жой майдони деб белгилаб қўйилсин, аммо оиладаги ҳар бир кишига 5 квадрат метр ва бундан ҳам камроқ саҳн тўғри келаётган оилаларга биринчи навбатда квартира ажратилсин».**

Мазкур пункт ётоқхоналарда истиқомат қилаётган, ёллаш ва қўшимча ёллаш шартлари билан меҳнат қилаётган гражданларга (Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг 1984 йил 26 сентябрдаги 494-қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон ССРда уй-жой шароитини яхшилашга эҳтиёжи бўлган гражданларни рўйхатга олиш ва уй-жой майдонини тақсимлаш Қоидалари 7-пунктининг «б», «в» кичик пунктлари) нисбатан ҳам қўллланилсин.

СОВЕТ 318, 380 ва 426-сайлов округларидан депутатлар А. И. Загриев, В. А. Макарченко, В. Н. Токареваларнинг депутатлик ваколатларини муддатидан илгари тўхтатиш ҳақида қарор қабул қилди.

СЕССИЯДА ташкилий масалалар кўриб чиқилди.

Совет **Қ. А. Солиҳов**ни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети шаҳар план комиссиясининг раиси этиб, **М. Н. Абдуллаев**ни Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети капитал қурилиши Бош бошқармасининг бошлиғи этиб тасдиқлади.

РЕДАКЦИЯДАН

1986—1990 йилларда шаҳар хўжалигини комплекс ривожлантириш бўйича юқори директив органларнинг қарорларини ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ўз қарорларини бажариш, унинг аҳолиси фаровонлигини ошириш, районлар бўйича, районлар ичида эса йирик турар жой массивлари бўйича унинг таъминланганлигини тенглаштириш учун шаҳарда нималар қилинди? Аҳолининг социал соҳа хизматлари билан таъминланганлиги даражасини кўтариш учун ўн иккинчи беш йилликнинг охирига қадар яна нималар қилиниши керак?

Мазкур масалалар бўйича ижроия комитетининг тезислари «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарида олдиндан эълон қилиниб, Тошкент шаҳар Советининг доимий комиссиялари, барча депутатлар улар билан танишган эди. Доимий комиссияларнинг мажлисларида принципиал, жиддий мулоқот бўлди, экономика ва социал соҳани ривожлантиришда қолоқликка йўл қўйган шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари, республика министрликлари ва идоралари шаънига кўпгина танқидий мулоҳазалар билдирилди. Советларнинг, уларнинг ижроия комитетлари, барча шаҳар хизматларининг фаолиятини такомиллаштириш бўйича қимматли тавсияномалар киритилди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг тезисларини муҳокама қилишда кўпгина меҳнат коллективлари, шаҳарнинг айрим гражданлари фаол иштирок этдилар. Улар шаҳарнинг комплекс қурилишига доир, уй-жой қурилиши суръатини жадаллаштиришга доир кўпгина масалаларни кўтардилар. Аҳоли якка тартибдаги уй-жойлар қурилиши тўғрисидаги қарорни, ўзбошимчалик билан қурилган уй-жойлар қонунийлаштирилганини катта миннатдорчилик билан қабул қилди. Уларни шаҳримизнинг меъморий қиёфаси ва лойиҳа ечимларининг сифати ҳам, уй-жойлар, социал-маданий-маиший объектлар қурилиши ҳам, атроф-муҳитнинг аҳволи ва Тошкентнинг тарихий ҳамда маданий ёдгорликларини асраш ҳам ҳаяжонлантирмоқда.

Масалан, педагог ўртоқ Қодиров редакцияга йўллаган хатида якка тартибда уй-жойлар қурилиши учун қарз бир ерда камида 5—8 йил ишлаётганлар учун 20 йил муҳлатга 10 минг сўм миқдорда берилиши лозим, деб ёзибди. Бундай саволнинг пайдо бўлишига сабаб — шаҳарнинг тегишли хизматлари у ёки бу масалалар юзасидан аҳолини тўла хабардор қилмаётганлигидир. Якка тартибда уй-жой қурилишлари учун қарз 25 йилга 20 минг сўм миқдорида берилади.

Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи Н. Аронов уй-жой муаммосини илгари бунёд этилган турар жой массивларини зичлаштириш ҳисобигагина эмас, шаҳарда ниҳоятда кўпайиб кетган маъмурий иморатларни бўшатиш ҳисобига ҳам ҳал этишни таклиф қилади. Назаримизда, ниҳоятда ўринли мулоҳаза. Тўғри, сўнгги икки йил мобайнида 30 дан зиёд маъмурий бинолар соғлиқни сақлаш объектлари учун топширилди. Ҳозир ижроия комитети барча маъмурий ва бошқа бинолар ҳамда иншоотларни рўйхатга оляпти, ана шу ишлар ниҳоясига етгач, бўшаётган бинолардан рационал ва самарали фойдаланиш бўйича аниқ тадбирлар киритилади.

Нутқларда шаҳарда иссиқлик таъминоти, энергия таъминоти билан боғлиқ ишларнинг аҳволи депутатларни ташвишлантираётганлиги сезилиб турди. Ишдан чиққан магистраль ва иссиқлик тармоқларини реконструкция қилиш ва янгилаш, янги тармоқлар қурилиши, иссиқлик манбалари қувватини оширишга доир катта ҳажмдаги ишлар бажарилганига қарамай бу борадаги барча проблемаларни тўла ҳал этиш имкони бўлмаяпти. Иситиш мавсумида Сергели районидаги турар жой массивларини, янги қурилаётган бошқа микрорайонларни иссиқлик билан таъминлаш ниҳоятда ташвишлантиради. Газетхонларимиздан шу йилнинг беш ойи ичида қарийб 7000 та хат олинди. Афсуски, Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги иссиқлик манбаларининг қувватини ошириш юзасидан белгиланган программани бажармаяпти, энергия таъминоти қувватларини ошириш, электр узатиш линияларини қуриш юзасидан белгиланган программани аслида барбод этди.

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлиги эҳтиёжни ҳисобга олиб, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш савиясини ошириш учун шаҳарда маиший хизмат уйлари, тармоқнинг замонавий корхоналари қурилиши юзасидан зарур чора-тадбирларни кўрмаяпти.

Шаҳарда поликлиникалар етишмаслигига қарамай, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги минг ўринли «тез ёрдам» касалхонасини лойиҳалаштириш ва бунёд этишдек муҳим масаланинг ҳал этилишини чўзиб юборди. Ваҳоланки, объектни 1990 йилда ишга тушириш планлаштирилган.

Депутатлар айрим министрликлар, идоралар, корхона ва ташкилотлар хўжалик усули билан уй-жойларни фойдаланишга топшириш юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилишини таъминламаётганликлари ҳақида ҳам гапирдилар.

Бизнинг назаримизда бу халқ депутатлари шаҳар ва район Советларининг ижроия комитетлари ўз территорияларининг чинакам хўжайинларига айланмагани, ўзларига бериб қўйилган ҳуқуқлардан тўла равишда фойдаланмаётганликлари билан изоҳланади.

Сессия матбуотда КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезислари эълон қилинган куни бўлиб ўтди. Уларда мазкур Тезислар партия ва мамлакат учун ҳаётий аҳамиятга эга бўлган масалалар бўйича мунозара тарзида таклиф этилаётганлиги таъкидланган бўлишига қарамай, ўйлаймизки, **«Жамиятимиз ва давлатни демократиялашнинг бош йўналиши — халқ ваколатининг тўла ҳуқуқли органлари бўлган халқ депутатлари Советлари роли ва ваколатларини тўла ҳажмда қайта тиклашдан иборат»** деган қарор ҳеч қандай мунозарасиз қабул қилинади.

«Бутун ҳокимият — Советларга!» — ушбу шиор бугунги кунда ҳам долзарб аҳамиятга эга. Агар Советлар жойларда қатъият билан хўжайин сифатида қарор топмасалар, уларга бу ҳокимиятни ҳеч ким бериб қўймайди.

Сессияларда бўлиб, депутатларнинг нутқларини тинглаб, баъзан улар сайловчиларнинг наказларини бажара бориб, фақат илтимос қилувчилар ролини бажаришмаяптимикан, деган фикрга келасан. Уларнинг кўпчилиги учун бошлиқларнинг кабинетларига олиб борувчи йўллар берк, ваҳоланки сайловчиларни — шаҳар аҳолисини ҳали ҳаяжонлантираётган масалаларнинг ҳал этилиши уларнинг қарорига боғлиқ. Бошқа масъул ўртоқлар депутатларга ёрдам бериш ҳақидаги ваъдалар билан чекланадилар, амалий ишга ўтиш йўқ. Депутатларнинг илтимос қилиш эмас, талаб қилиш пайти келди. Аслида сайловчиларнинг барча наказларини кимнингдир совуққонлиги, масъулиятсизлиги, расмиятчилик «ўйинлари» билан изоҳлаш мумкин. Айбдорлардан «тузалишни» ва камчиликларни тугатишни илтимос қилиш керак эмас, талаб қилиш, аҳоли эҳтиёжларига кўр ва кар бўлганларни жазолаш лозим.

Айрим депутатларнинг ўз депутатлик фаолиятларида фаоллик кўрсатмаётганликларини ҳам айтиб ўтиш керак. Шунинг учун бўлса керак, аҳолидан: «Биз ўз депутатимизни танимаймиз ҳам, кўрмаганмиз ҳам...» деган гапларни эшитиш мумкин.

Афсуски, бу Советларга сайловлар пайтида сайловчилар депутатликка номзод учун овоз беришар экан, бюллетенларни қутиларга ҳеч нарсани ўйламай ташлаши, аслида шундай қилиб, ўзлари танимайдиган ва билмайдиган кишилар учун овоз бериши туфайли содир бўлади. Нега шундай қиламиз? Чунки шунга ўрганиб қолганмиз. Шунинг учун ҳам Бутуниттифоқ XIX партия конференциясида сайлов системасини такомиллаштириш ҳақида, сайловчиларнинг ўз манфаатларини амалда ҳимоя қила оладиган, барча наказларини бажара оладиган кишилар учун овоз беришлари ҳақида гап боради.

Аммо маҳаллий Советларга бўлажак сайловларга ҳали вақт бор. Айрим депутатларнинг лаёқатсизлиги эса ҳозирданоқ аён бўлиб қолмоқда. Шундай экан, нега энди сайловчилар сессиядаги нутқлардан бирида айтиб ўтилганидек, ўз умидларини оқламаган депутатни чақириб олиш ҳуқуқларидан фойдаланмайдилар. Уларнинг ана шундай ҳуқуқлари бор. Аммо бу ҳуқуқлардан улар депутат жиддий нуқсонга йўл қўйгандан кейингина, айрим ҳолларда эса жиноят содир этгандан кейингина фойдаланадилар.

Ҳар бир депутатнинг фаолиятини, мазкур ишнинг самарадорлиги ва натижасини чуқур ўрганиш, маҳаллий Советларни фақат сессиялардагина ҳозир бўлиб, сайловчиларнинг наказларини амалга ошириш устида меҳнат қилмайдиган «ортиқча юк»дан холи этиш тўғрисидаги таклиф ҳам ўйлаймизки, муайян маънога эга.

«...Советларга реал ҳокимият ваколатларини қайтариш, давлат, хўжалик ва социал-маданий турмушнинг беистисно барча конкрет масалаларини кўриб чиқиш ва ҳал этишни улар ихтиёрига топшириш зарур», — дейилади КПСС Марказий Комитетининг Тезисларида.

Давр шуни тақозо этади. Қайта қуриш шуни тақозо этади.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРИГА ИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН БОШҚА ШАҲАРЛИК ҲАР БИР ЯНГИ ХОДИМ УЧУН ШАҲАР БЮДЖЕТИГА БАДАЛНИ УНДИРИБ ОЛИШ ВА РАСМИЙЛАШТИРИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

Мазкур Низом КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг 1986 йил 27 июндаги «КПСС XXVII съезди қарорлари асосида социал-иқтисодий ривожланишни мустаҳкамлаш учун халқ депутатлари Советларининг ролини янада ошириш ва масъулиятини кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги 876-қарорига мувофиқ ҳамда шаҳар аҳолисининг меҳнат билан машғуллиги даражасини ошириш мақсадида қайси идора тасарруфида эканлигидан қатъий назар Тошкент шаҳрида жойлашган корхоналар, бирлашмалар, ташкилот ва муассасалардан қабул қилинган бошқа шаҳарлик ходим учун шаҳар бюджетига 16162 сўм миқдорида бадал ундириш ва расмийлаштириш тартибини белгилайди.

1. Корхона фақат ўзига ишга таклиф этилган бошқа шаҳарлик ишчи, ҳунар-техника билим юртининг битирувчиси, ёш мутахассис, инженер-техник ходим ва ташкилий равишда ишга қабул қилинганлар учун шаҳар бюджетига бадал ўтказади.

1. 1. Истиқомат жойини уй-жой майдонини алмаштириш тартиби билан ўзгартирган, мавжуд қонунларга мувофиқ шаҳардаги қариндошлариникида ёки Тошкент шаҳрида ишлаш ҳуқуқини берувчи Тошкент области районларида пропискадан ўтган ходим бошқа шаҳарлик деб ҳисобланмайди.

2. Тошкент шаҳрида бошқа шаҳарлик ходимни пропискадан ўтказиш ва ишга қабул қилиш учун маблағ қуйидаги счётга ўтказилади:

2. 1. Маблағ Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қўшимча молиявий ресурслар фонди алоҳида счётига, унинг Тошкент шаҳар уй-жой-социал банкининг операция бошқармасидаги ҳисоб-китоб счёти 000747201 бўлиб, ҳисобот ойидан кейинги ойнинг ўнинчи числосидан кечиктирилмай ўтказилади.

2. 2. Маблағ ўз вақтида ўтказилмаганлиги учун корхона ва ташкилотларга ўтказилиши лозим бўлган маблағнинг беш проценти миқдорида устама ҳақ солинади ва албатта ундириб олинади.

2. 3. Мазкур маблағлардан Тошкент шаҳрининг социал-маиший ва коммунал хизматларини кенгайтириш ва ривожлантириш учун фойдаланилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг 1988 йил 10 февралдаги аҳолининг самарали машғуллигини таъминлаш ишга жойлаштириш системасини такомиллаштириш ва меҳнаткашлар учун социал кафолатларни кучайтириш масалаларига доир 61-қарорига мувофиқ Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига меҳнат ресурслари учун тўлов ҳисобидан вужудга келувчи маблағларнинг бир қисмини меҳнат бўйича органларга, аҳолининг тўла ва самарали машғуллигини таъминлаш билан боғлиқ ишларни молиявий таъминлаш ва шаҳар ишлаб чиқариш кучларидан рационал фойдаланиш учун ажратиш ҳуқуқи берилган.

3. Бошқа шаҳарлик таклиф этилган ёки ташкилий равишда ишга қабул қилинган ходимни пропискадан ўтказиш ички ишлар органлари томонидан қулай уй-жойлари бўлган корхоналарда, фақат меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланиш район комиссияларининг рухсати билан амалдаги қонунларга мувофиқ амалга оширилади.

4. Корхоналар меҳнат ресурсларидан рационал фойдаланиш бўйича район комиссияларига бошқа шаҳарлик ходимнинг жалб этилиши аниқ асосланган аризага ҳақ тўланиши тўғрисидаги кафолат хатини қўшиб йўллайдилар.

5. Янги қабул қилинган бошқа шаҳарлик ходим учун бадал қийматига уй-жойнинг умумий фойдали сатҳи, инженерлик жиҳозлари, социал-маданий-маиший объектлар, қурилиш индустрияси объектлари қиймати киради.

6. Бошқа шаҳарлик ходимнинг қабул қилиниши ва бадалнинг расмийлаштирилиши устидан назоратни шаҳар молия бошқармасининг хизматлари ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг меҳнат бўлими амалга оширади.

7. Ички ишлар органлари ҳар ойда молия органларига ва ишга жойлаштириш хизматларига районлар ва корхоналар бўйича прописка қилинган бошқа шаҳарлик гражданлар ҳақидаги маълумотларни тақдим этдилар. 1. 1. кичик пунктидаги ходимлар бундан мустасно.

Ҳуррият жарчиси

«Янги Рейн газетаси»нинг 140 йиллигига

Бундан 140 йил муқаддам — 1848 йил 1 июнь куни Пруссия қироллигининг Кёльн шаҳрида «Янги Рейн газетаси» номли немисча кундалик сиёсий газетанинг биринчи сони босмадан чиқди. Унинг асосчилари, раҳбарлари, етакчи публицистлари, илмий коммунизм назариётчилари, халқаро пролетариатнинг гениал йўлбошчилари Карл Маркс ва Фридрих Энгельс эдилар. «Янги Рейн газетаси» жаҳон пролетар матбуотининг тўнғичи бўлиб, у коммунистик журналистика тарихида фахрли ўрин эгаллайди. Бу газета илмий социализм назариясининг ишчилар ҳаракати билан қўшилиши жараёни бошланган даврда вужудга келди. Журналистиканинг янги тарихий типи — марксча-ленинча йўналишдаги ишчи матбуотининг тарихи мана шу газетадан бошланади.

Илғор революцион ғояларнинг жарчиси бўлган «Янги Рейн газетаси» Европадаги 1848—1849 йиллар революциясининг бўронли кунларида туғилди. У Германиядаги барча демократик кучларни ўз зиммасидаги вазифаларни тўла рўёбга чиқара олмай ярим йўлда тўхтаб қолган немис буржуа революциясини поёнига етказмоқ мақсадида чиқарилди. «Янги Рейн газетаси» амалда Коммунистлар союзининг Марказий Комитети ролини бажарди, мамлакатдаги барча революцион кучларнинг бош штабига айланди. Газетанинг бош муҳаррири Карл Маркс эди. У чуқур назарий билими, ўткир зеҳни, юз бераётган кундалик воқеа ва ҳодисаларнинг моҳиятини дарҳол тўғри фаҳмлай олиш қобилияти, моҳир ташкилотчилиги, принципиаллиги ва талабчанлиги билан редакциядаги касбдош дўстларининг юксак ишончини қозонган эди. Фридрих Энгельс: «Янги Рейн газетаси» К. Маркснинг зийраклиги ва қаттиққўллиги туфайли революция йилларидаги энг машҳур немис газетаси бўлиб қолди», деб ёзган эди.

Германиядаги феодал реакцияни, революцияга хиёнат қилган немис йирик буржуазиясининг контрреволюцион ролини фош қилиш, майда буржуазиянинг тутуруқсизлиги ва қўрқоқлигини танқид қилиш газетанинг асосий вазифаларидан бири эди.

Германиядаги мавжуд конкрет-тарихий шароит немис пролетариатининг буржуа-демократик революцияда мустақил сиёсий ва иқтисодий программа билан эмас, балки демократия байроғи остида, демократик ҳаракат составида курашмоғини тақозо қилди. Шу бойсдан «Янги Рейн газетаси» демократия органи сифатида нашр қилинди, унинг номи остига «Демократия органи» деб махсус ёзиб қўйилди. Бу ўша давр учун бирдан-бир тўғри тактика эди. Демократия байроғи остида курашган «Янги Рейн газетаси» немис халқининг барча тараққийпарвар кучлари манфаатларини ифода этди, демократик сиёсатни коммунистик руҳда олиб борди. Фридрих Энгельс таъкидлаганидек, «Янги Рейн газетаси» «ҳамма жойда, ҳар бир алоҳида ҳолда ўзига хос пролетар характерини олға сурувчи демократиянинг органи бўлиб, у ўша даврда демократик ҳаракатда пролетариат нуқтаи-назарини ифода қилган бирдан-бир газета» эди.

1849 йилнинг кўкламида немис буржуа революциясининг тақдири асосан ҳал бўлди. Ҳамма жойда контрреволюцион кучларнинг қўли баланд келиб, демократия фронти кун сайин заифлаша борди. 1849 йил 19 май куни «Янги Рейн газетаси»нинг 301-сўнгги сони босмадан чиқди. Бу сон бутқул пролетар байроғининг ранги — қизил бўёқда босилган бўлиб, бу газета курашган ишнинг енгилмаслигига ишора эди. Шу сонда Карл Маркс ва Ф. Энгельс Кёльн ишчиларига мурожаат қилишиб: «Янги Рейн газетаси»нинг муҳаррирлари сизлар билан хайрлашар эканлар, бирдамлигингиз учун сизларга миннатдорчилик билдирадилар.... Уларнинг ҳамма жойда ва ҳамма вақт айтадиган қатъий сўзлари: ишчилар синфини озод қилиш, деган сўз бўлажак», деб ёзишганди.

«Янги Рейн газетаси» ишчилар оммасини сиёсий жиҳатдан тарбиялашда қудратли восита хизматини ўтади. Айни пайтда у жаҳон революцион журналистикаси учун мустаҳкам пойдевор, чинакам пролетар нашри намунаси бўлди. В. И. Ленин 1913 йилда, яъни рус большевиклари «Искра», «Вперёд», «Пролетарий», «Правда» сингари революцион ишчи газеталарини нашр қилиб, ишчи матбуотини чиқаришда катта тажриба тўплаган пайтларда ҳам «Янги Рейн газетаси»ни революцион пролетариатнинг шу кунларгача мисли кўрилмаган энг яхши органи бўлиб қолмоқда» деб бежиз таъриф қилмаган эди.

Пролетар матбуоти ходимларининг кейинги авлоди ноёб революцион нашр «Янги Рейн газетаси»нинг В. И. Ленин раҳбарлигидаги большевистик матбуотининг шонли тарихий анъаналари асосида тарбияландилар. «Янги Рейн газетаси»нинг изчил коммунистик партиявийлик, юксак ғоявийлик, халқчиллик, ҳаққонийлик, пролетар интернационализми ғояларига содиқлик, илмийлик, сиёсий ўткирлик, тактик эпчиллик, халқ оммасини курашга уюштириш ва сафарбар қилишга қобиллик каби ажойиб фазилатлари кундан-кунга жаҳон миқёсида ўз мавқеини мустаҳкамлаб бораётган ва ижтимоий тараққиётнинг муҳим омилига айланган ҳозирги замон коммунистик ва ишчи матбуоти фаолиятида яшамоқда ва равнақ топмоқда. «Янги Рейн газетаси» асос солган коммунистик журналистика капитал дунёсига қарши тарихий курашга жуда катта ҳисса қўшди ва қўшмоқда, социалистик мамлакатларда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишида, меҳнаткашлар оммасини коммунистик руҳда тарбиялашда фаол иштирок этмоқда, тинчлик, демократия ва социализм ғояларининг оташин тарғиботчиси бўлиб хизмат қилмоқда.

Тоҳир ПИДАЕВ.

Бугун—Болаларни ҳимоя қилиш Халқаро куни

«Ҳар доим бўлсин қуёш!»

Фақат болалар ижодидан ташкил топган китобни кўриш республикамиз пионер ва ўқувчиларининг узоқ йиллик орзулари эди. Бундай тажриба Москва ва Ленинград шаҳарларида синовдан муваффақиятли ўтган — болалар яратган китоблар қўлма-қўл бўлиб кетган, аммо, бизнинг республикамизда бу хайрли ишга эътибор берилмаган эди.

Ўзбекистон ёш ленинчиларининг газетаси «Ленин учқуни» ва «Юлдузча» нашриёти ўтган йили болалар учун эзгу орзуларини амалга ошириш имкониятини яратиб берди. Бу икки ижодий ташкилот ҳамкорликда «Ҳар доим бўлсин қуёш!» номли адабий конкурс эълон қилди. Улуғ Октябрнинг шонли 70 йиллик байрамига бағишланган мазкур конкурс шартида, ғолибларнинг асарлари «Юлдузча» нашриётида алоҳида китоб ҳолида нашр этилажаги айтилган эди. Шунинг учун бўлса керак, конкурс иштирокчилари сони маълум саналарга бағишлаб ўтказиладиган анъанавий конкурслардагига нисбатан бир неча баробар кўпайиб кетди. Унда 46 мингдан зиёд ёш ижодкор иштирок этди. Конкурс қатнашчиларининг энг яхши асарлари йил давомида «Ленин учқуни» саҳифаларида эълон қилиб борилди. Йил охирида эса ғолибларнинг машқлари таниқли ёзувчи, шоирлар, рассомлар томонидан сараланди ва ниҳоят, «Ҳар доим бўлсин қуёш!» номли китоб дунёга келди.

Мазкур китобда 51 та шоирнинг шеърлари, 9 та ёзувчининг ҳикояси, 33 та рассомнинг расмлари ва Андижон шаҳридаги 15-мактабнинг ўқувчиси Барно Турсунованинг «Кутилмаган саргузаштлар» номли қиссаси бор.

Китоб мазмунига кўра «Онамдек ардоқли, суюксан, Ватан!», «Ҳар доим бўлсин қуёш!», «Онажоним табиат», «Мактабда ва уйда», «Ранг баранг олам», «Кутилмаган саргузаштлар» номли бўлимлардан ташкил топган.

Тўпламдаги шеър ва ҳикояларнинг барчасини ҳам пухта, юқори савияда битилган, деб бўлмайди. Аммо, уларнинг ҳар бирида ёш юракларнинг азиз Ватанга чексиз муҳаббати, дўстликка садоқат, она табиатга, яхшиликка меҳр туйғулари уфуриб турибдики, бу дилларга ўзгача шукуҳ бағишлайди.

Иштихон районидаги В. Маяковский номли мактабнинг 5-синф ўқувчиси Ориф Тўхташев; Тошкент шаҳридаги 229-, 112-, 23-мактаб ўқувчилари Жаҳонгир Наҳанов, Сарвар Очилов, Нодир Маҳмудов; Нукусдаги Пушкин номли мактаб ўқувчиси Меҳрибон Қобулова, Андижон шаҳридаги М. Горький номли мактаб ўқувчиси Улуғбек Абдусаломов каби ёшларнинг шеър ва ҳикояларини ўқиганингизда уларнинг ҳозирданоқ она сайёрамиз тақдири ҳақида қайғуришини, теварак-атрофда содир бўлаётган воқеаларга теран нигоҳ ташлашга интилишини сезиб қувонасиз. Китобга кирган рассом болаларнинг расмларида ҳам Тинчлик, Ватан, бахтли болалик мавзулари тасвирланган.

Ёш муаллифлар китобнинг қалам ҳақини ҳам эзгу ишга — Тошкентдаги 21 ва Қашқадарё область, Китоб районидаги Ғафур Ғулом номли 7-болалар уйи ихтиёрига ўтказишга қарор қилдилар.

«Ҳар доим бўлсин қуёш!» китоби оммавий тиражда — 75 минг нусхада нашр этилди.

Шундай қилиб, Ўзбекистонда болалар қўли билан яратилган биринчи китоб пайдо бўлди.

«Ленин учқуни» газетаси ва «Юлдузча» нашриёти бу хайрли ишни давом эттирмоқда. Икки ижодий ташкилот ҳамкорликда «Онажоним табиат» номли конкурс эълон қилган. ВЛКСМнинг 70 йиллик тўйига бағишланган бу конкурс шу кунларда қизғин давом этмоқда. Конкурс ғолибларининг асарлари келгуси йили «Юлдузча» нашриётида алоҳида китоб ҳолида нашр этилади.

Ҳаёт мазмуни

Акмал Икромов районидаги 340-махсус «Светлячок» болалар боғчаси намунали муассасалардан ҳисобланади. Боғчадаги ўн икки группанинг ҳар бирида йигирматадан кичкинтой тарбияланмоқда. Уларга тажрибали, меҳрибон тарбиячилар бош-қошлик қилишаётир.

— Бизда болалар нутқини ўстиришга алоҳида эътибор берилади,— дейди боғча мудираси Людмила Михайловна Жадина. — Малакали мутахассислар ҳар бир бола билан алоҳида машғулотлар олиб боришади, эртадан кечгача қувноқ юришларига ҳаракат қилишади. Бизда барча шарт-шароит етарли. Шикоятга ўрин йўқ. Ота-оналар билан алоқамиз яхши. Тез-тез учрашиб, маслаҳатлашиб турамиз.

Бу меҳрибон педагогнинг кичкинтойларни айланиб-ўргилишидан ўз касбини қанчалар севиши яққол сезилиб туради. Йигирма икки йилдирки, у мудиралик қилади. Қисқа вақт эмас бу. Бир вақтлар қўлида тарбияланган боланинг фарзандини тарбиялаяпти дегани бу. Юзлаб инсонни катта ҳаётга тайёрлади дегани бу.

Ҳар куни кечки пайт у тарбияланувчилар билан илиқ хайрлашади, эрталаб эса интиқлик билан кутиб олади. Кунлар, ойлар, йиллар ўтаверади, бу болалар мактабга боришади, уларнинг ўрнига эса бошқалари келади. Ҳаёт шу тариқа давом этаверади. Людмила Михайловна ҳаёт мазмунини шунда — ёш авлодни тарбиялашда деб билади.

Р. АБДУЛХАЕВ.

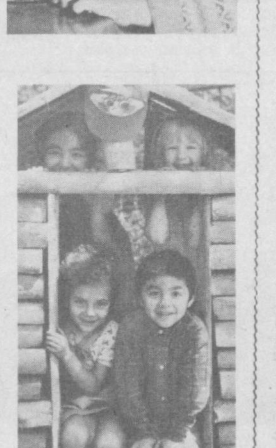

СУРАТЛАРДА: боғчанинг бир куни.

Р. Шарипов фотолари.

Бувижон, ўқиб беринг

● ҒАҚҒАҚОЙ ВА ВАҚВАҚОЙ

Ғақғақойим,
Вақвақойга
Мақтанарди,
Шундай деб:
— Юр, мен билан
Ҳув дарёга,
Мазза қилгин,
Балиқ еб.
Қачон кўрсам,
Вақ-вақ қилиб,
Кўлмак сувда
Сузасан.
Қуриб қолса,
Борми агар,
Шу кун озиб
тўзасан.
— Ҳой, Ғақғақой,
Тингла айтай
Қулоқ бергин,
Сўзимга.
Сенинг ўша,
Балиғингдан
Пашшам ширин,
Ўзимга.
Шундай қилиб,
Иккаласи
Ўз таърифин,
Битишди.
Ғақғақойим,
Дарё томон,
Вақвақ кўлга
кетишди.

● ИШГА АЙЁР

Бир тўп бола
Чиқишдилар
Шанбаликка,
Ҳашарга.
Иш ёқмади
Икки ялқов —
Адҳам билан
Башарга.
Барча ишлаб
Тер тўкишди
Ишлов берди
Гулларга.
Мактаб боғи
Яшнаб кетди,
Сув сепдилар
Йўлларга.
Ошпаз чорлар:
Чой дамланди,
Нонуштага
Кеб қолинг!
Бўлинг тезроқ
Палов тайёр,
Иссиғида
Еб қолинг.
Қатнашмаса
Ҳамки қаранг,
Шанбаликка
Ҳашарга,
Шу заҳоти
Жон кирди-ку
Адҳам билан
Башарга.

Бердимурод ЮСУПОВ.

Инсониятнинг ўтмишини ва бугунини авлоддан авлодга етказувчи кишилар — тарихчилардир. Тарих қай даражада реал ёзилса унинг қиммати янада ошади ва қайта кўриб чиқишларга ҳожат қолмайди. Шу сабабли тарихчилар ҳам ўтмишдаги, ҳам бугунги, ҳам келажакдаги авлодлар олдида жавобгардирлар. Бизнинг орамизда ҳам бу масъулиятни чуқур ҳис қилиб, ўз ишига бутун қалбини ва умрини бағишлаган кишилар оз эмас. Мана шундай кишилардан бири тарих фанлари доктори, профессор Зуҳриддин Расулович Нуриддиновдир.

Фанимиз заҳматкашлари

Жангчи ва олим

Зуҳриддин ёшлигиданоқ педагоглик касбини танлади. У аввал педагогика техникумини, кейин эса (1939 йилда) Самарқанд Давлат университетининг тарих факультетини тугатди. У студентлик йилларидаёқ илмий ишга қизиқди ва «Гулистон» журналида «Мирзачўл» номли мақоласини эълон қилди.

Университетни тугатган ёш олим Тошкент давлат педагогика институтига ишга келди ва бутун фаолиятини шу институт билан боғлади. Унинг меҳнат дафтарчасида бошқа бирон ташкилотнинг муҳри йўқ.

З. Нуриддинов энди катта илмий ишга қўл урган чоғида уруш бошланиб қолди. Мамлакатнинг ўтюрак йигитлари фронтга отландилар. Мақсад, душманни тезроқ Ватанимиз тупроғидан супуриб ташлаш эди. Зуҳриддин ҳам ўз ўрнини жанг майдонида деб билди. У 1941 йил декабридан 1945 йил декабригача ҳаракатдаги армияда бўлиб 65-Кавалерия дивизияси составида Кавказ, Донбасс, Жанубий Украина, Молдавия, Руминия, Венгрия, Чехословакия, Югославия ва Австрияни озод этишда актив иштирок этди. Ўша суронли йилларда партия сафига қабул қилинди.

Фронтнинг машаққатли ҳаётида тобланган собиқ жангчи яна жонажон институтига қайтди. Бу йилларда республикамизда «Умумий тарих» мутахассислиги бўйича илмий даражали кишилар йўқ эди. Ёш олим талабаларга «Ғарб мамлакатларининг энг янги тарихи» курси бўйича лекция ўқиш билан биргаликда илмий изланишлар ҳам олиб борди. 1948—50 йилларда эса Жданов номидаги Ленинград университетида уни ниҳоясига етказди ҳамда СССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг илмий советида муваффақиятли ҳимоя қилди.

Олим илм билан шуғулланишни янада ғайрат билан давом эттирди. Унинг 1963 йилда босмадан чиққан «Ғарб мамлакатларининг энг янги тарихи» (1917—39 йиллар) дарслиги студент ва ўқитувчиларнинг доимий йўлдошига айланиб қолди.

Дарсликлар ёзишдан ташқари олим Ғарб мамлакатлари тарихининг бошқа соҳалари бўйича ҳам илмий изланишлар олиб борди. Жумладан, унинг илмий тўпламда эълон қилинган «Халқаро коммунистик ҳаракат» (1945—1963 йиллар), алоҳида монография шаклида нашр этилган «В. И. Ленин Ғарб мамлакатлари тўғрисида» каби қатор асарлари ўқув ишларини яхшилашда, студентлар, ўқувчиларининг ҳамда ўқитувчиларнинг ғарб мамлакатлари тарихига оид муҳим билимларни эгаллашида катта ҳисса бўлиб қўшилди.

Шунингдек, унинг раҳбарлигида битта докторлик, 9 та кандидатлик диссертацияси ҳимоя қилинди. Айниқса, «Совет Ўзбекистонининг чет мамлакатлар билан алоқалари» проблемаси олимнинг шогирдлари томонидан муваффақиятли ривожлантирилмоқда.

Олимнинг кўп қиррали фаолиятида илмий жамоатчилик олдида тез-тез турли мавзудаги докладлар билан чиқиб туриши ҳам асосий ўрин тутади. У иттифоқ миқёсида ва бир нечта халқаро конференцияларнинг қатнашчисидир.

Олим Тошкент шаҳар Советининг депутати, республика Маориф министрлиги ўқув-методика Совети тарих секциясининг раиси сифатида ҳам катта фаолият кўрсатди. 1971—75 йилларда шу институтга раҳбарлик қилди.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби З. Р. Нуриддинов эл олқишига сазовор бўлган илм заҳматкашларидан бири ҳисобланади. Ҳа, ҳаётда энг муҳими халқнинг ишончи ва ҳурматига сазовор бўлишдир. Бизнинг орамизда ана шундай инсон, меҳрибон устоз яшамоқда. Бундан фахрланамиз.

М. ЛАФАСОВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

«САЛОМАТЛИК» КЛУБИ

Сўраган эдингиз...

Аллергия нима?

«Ҳурматли редакция. Бизни аллергия касаллиги қизиқтиради. Бу касаллик, нималардан келиб чиқади? Баъзан кишини ари чаққанда аллергия бўлиб, шишиб кетади ва ўзини ёмон ҳис қилади, шундай пайтда биринчи ёрдам кўрсатиш ва уни даволашда нималарга риоя қилиш керак? Қандай дори-дармонлардан фойдаланиш зарур?», деб хат йўллашибди Ю. Юсупов, А. Қамбаров, Д. Ҳасанов, М. Фозилов каби оқшомхонлар. Штатсиз мухбиримиз Республика аллергология марказининг бошлиғи, медицина фанлари кандидати **Озод Аҳмедович НАЗАРОВ** билан учрашиб у билан шу ҳақда суҳбатлашди.

— Аллергия сўзини медицинага 1906 йили австралиялик педиатр Пирке киритган бўлиб, унинг ўзбекча ибораси «аллос»— бошқа, ёт, «ргон»— бажараман деган маънони англатади. Ҳозирги замон медицина ибораси билан айтганда, организмнинг у ёки бу ёт моддага нисбатан ўта сезгирлиги тушунилади.

Хўш, ана шу ёт модда — яъни аллергия бўлиб нималар ёки қандай моддалар организмга таъсир этиши мумкин? Масалан, бир кишига товуқ гўшти аллерген бўлса, иккинчисига қандайдир бир гулнинг ҳиди, учинчи бир кишига эса помидор ёхуд асал аллергия бўлиши мумкин. Ва ниҳоят, бир кишига аллергия бўлган помидор, иккинчи бир кишига ҳеч қандай салбий таъсир кўрсатмаслиги мумкин. Демак, аллергия реакциялари келиб чиқиши организмни ўша ёки юқорида баён этилган ёт моддаларга нисбатан ўта сезгирлик аломатидир. Ана шу ёт моддаларга яна уй чанги, пар ёстиқ, ҳар хил ўтлар ва гуллар чанги (ҳиди), дори-дармонлар, турли химикатлар ва шулар билан бир қаторда баъзи тирик мавжудотлар (ҳашаротлар) организмни чақишини ҳам кўрсатиб ўтишимиз мумкин.

Мана баҳор-ёз фаслларида кунлар исиди. Табиат билан бирга қурт-қумурсқа, ҳашаротлар ва барча тирик мавжудот уйғониб олди. Ўз-ўзидан маълумки, кўпчилик ҳашаротлар инсонни чақиб, организмга салбий таъсир этади. Тирик мавжудотларнинг чақишига бизнинг республикамизда энг кўп учрайдигани — ари чақиш ҳолатини кўрсатиб ўтишимиз мумкин.

Хўш, ари чаққанда организмда қандай аллергия жараёни ҳосил бўлиши мумкин?

Ана шу аллергик жараённи келиб чиқиш механизмига кўра иккига бўлиш мумкин, булар ўша заҳоти юз берувчи ҳолат ёхуд тезкорлик билан юзага келувчи ҳолат, иккинчиси бир оз вақт ўтгач (секинлик билан) келиб чиқувчи ҳолатлардир.

Биринчи тезкор ҳолат бўйича бир соат вақт ичида 95 — 98 фоиз (аллергияга мойил) кишиларда ўзгариш ҳосил қилади. Бу ҳолат клиник кечинмасига кўра баданга эшакеми тошишидан тортиб, нафасни бўғиб қўйишгача ва ҳатто ўзини билмай қолиш ҳолига олиб келиши мумкин, ёки бошқача қилиб айтганда енгил, ўрта ва оғир ҳолатларда кечади.

Касалликнинг енгил ҳолатига терида эшакеми тошиб қичима билан кечиши, шунингдек терида шиш пайдо бўлиши, баданнинг даставвал қизиши, сўнг эт увишиши, ҳароратнинг кўтарилиши, қон босими камайиб, бир оз бош айланиши мумкин.

Иккинчи ўрта ҳолатда юқорида баён этилганлардан ташқари, яна бир оз нафас қисиши, шунингдек ошқозон-ичак мушакларида сказм (қисқариш) пайдо бўлиши, ичак функциясининг сказм натижасида бузилиши, юрак иш фаолиятида бир қатор ўзгаришлар кечиши ва ҳатто каллаптоид ҳолат (бўшашиб кетиш, кўз олди қоронғуланиши, қон босимининг пасайиши)ни кузатиш мумкин, баъзан эса бемор ўзидан (ҳушидан) кетиб қолиши ҳам мумкин.

Учинчи даражали ҳолат оғир кечиб, анафилактик шокка қадар олиб келиши мумкин. Жумладан, юрак қон-томир иш фаолиятининг ниҳоятда сустлашиб қолиши ва ундан келиб чиқадиган бир қатор салбий ҳолатлар (юрак ишемияси, марказий нерв системасидаги бузилишлар), бронхосказм (бронх йўлларида сказм ҳосил бўлиши) ўта хавфлилиги билан ажралиб туради.

Бир оз вақт ўтгач, секинлик билан — 6—12 соат мобайнида (ари чаққандан кейин) касалликнинг клиник кечинмаси теридаги ўзгаришлар билан бир қаторда ички аъзолар: буйрак, жигар ва бошқа бир қатор ички органлар функцияси фаолияти бузилиб, ниҳоятда оғир кечинма билан ўтиши таърифланади.

Хўш, ана шу ҳолатларда нималар қилиш мумкин? Энг аввало ари чаққан жойга совуқ (муз) қўйилади. Агар муз топилмаса сочиқни совуқ сувга ҳўллаб босиш керак, иложи борича ари қолдирган ниш (нинаси)ни олиб ташлаш зарур. Сўнгра беморни зудлик билан энг яқин медицина муассасасига (албатта, унда аллергияга мойиллик бўлсагина) олиб бориш зарур.

Табиийки, касалликни даволашдан кўра унинг олдини олиш осон. Бинобарин, олиб борилган кузатишларимиз шуни кўрсатадики, ташқи муҳит, хусусан атмосфера ҳавоси билан аллергик касалликларнинг кўпайиши ўртасида чамбарчас алоқа бор. Ҳавонинг мусаффо бўлиши киши саломатлигининг гаровидир.

Ҳар хил ҳашаротлар чаққанда келиб чиқувчи аллергик касалликлар билан оғриган беморлар касалликнинг дарак берувчи белгилари пайдо бўлиши биланоқ, дарҳол врач-аллергологларга мурожаат этишлари керак.

Суҳбатни шифокор Қ. НИЗОМОВ ёзиб олди.

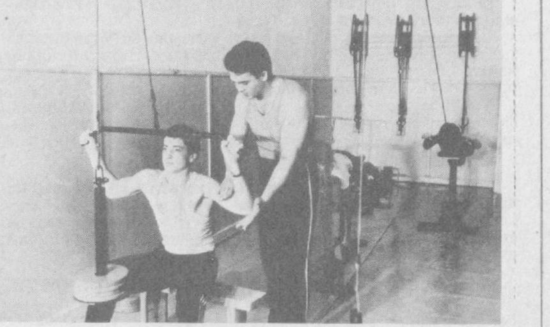

«Ташкентвино» комбинати ходимлари энди бўш вақтларини қандай қилиб фойдали ўтказиш хусусида бош қотириб юрмайдилар. Ўнлаб турли тўгараклар ишлаб турган клубдан ташқари, улар ихтиёрида яна бир маданий ҳордиқ маркази — хўжалик ҳисобидаги физкультура-соғломлаштириш комплекси пайдо бўлди. Бу комплекс одамлар яшайдиган уйнинг подвалига жойлашди.

... Торгина зинапоядан пастга тушиб остона хатлар экансиз, унча катта бўлмаган хонага кириб қоласиз. Деворга ўрнатилган қандиллар хира нур сочиб турибди, кондиционер системаси ёрдамида кишига хуш ёқадиган салқин уфурмоқда.

— Бизда бир нечта секция бор: гимнастика, бокс, аэробика секциялари шулар жумласидандир, — дейди комплекс директори А. М. Саркисов. — Соғлиғини мустаҳкамлашни хоҳлаган кишилар учун иккита қўшимча группа очдик. Уларга энг аввало қандай машқларга эътибор беришлари кераклиги ҳақида врач маслаҳат беради. Мабодо зарур бўлса массаж буюради, уларнинг саунага қатнашишлари лозимлигини айтади.

Комплекс комбинат ходимлари ва шаҳарликлар орасида катта шуҳрат қозонди. Кечки группаларга жуда кўп одам қатнамоқда.

— Биз бу ерга бутун оиламиз билан келяпмиз, — дейди Соҳиб Асқаров. — Менинг ўзим атлетик гимнастика секциясига ёзилдим. хотиним аэробика билан шуғулланади, ўғлим эса соғломлаштириш группасига қатнайди. Бу ерда барчани табассум билан кутиб олишади, ҳар бир кишига ўзига хос машғулотлар программаси танланади. Албатта, бунда кишиларнинг соғлиғи эътиборга олинади. Мен врачман, шунинг учун ҳам бу ишларга муносиб баҳо бераоламан. Афсуски, шаҳримизда ҳозирча спорт заллари ва комплекслари унча кўп эмас. Менимча, комбинат ходимларининг ташаббуси диққатга сазовордир. Тошкентда худди шунга ўхшаш соғломлаштириш комплексларини жиҳозласа арзийдиган юзлаб подваллар бор. Комплексни бунёд этганларнинг ташаббуси бошқаларга ўрнак бўлади, деб ўйлайман.

А. ИВАНОВА,
УзТАГ мухбири.

СУРАТЛАРДА: бокс секциясида навбатдаги машғулот. Машғулотларни бокс бўйича СССР спорт мастерлари Д. Лутфуллаев ва А. Саркисов олиб боришади.

А. Рисқиев фотоси, УзТАГ.

Пок турмуш — умр чироғи

Эл соғлиғи — юрт бойлиги, деган ибора бежиз айтилмаган. Инсоннинг сиҳат-саломатлиги бебаҳо бойлик эканини ҳаммамиз биламиз. Сиҳат-саломат бўлиш, узоқ умр кўриш кўпроқ ўзимизга боғлиқлиги ҳам сир эмас. Хўш, шундай экан, турли юқумли касалликлардан, айниқса СПИД каби даҳшатли хасталикдан сақланиш учун нима қилиш керак? Мухбиримиз шу ҳақда Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Дерматология ва венерология илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати, доцент Собир МУҲАМЕДОВ билан суҳбатлашди.

— Собир Муҳамедович, ҳар бир киши саломатлигини асрашда аввало нималарга эътибор бериши керак?

— Киши дардга чалинмай, узоқ йиллар умр кўриши жуда катта бахт. Ҳаётда баъзи кутилмаган тасодифларни ҳисобга олмаганда, инсоннинг соғлиғи кўп жиҳатдан ўзига боғлиқ бўлади. Ҳар қалай, ҳар бир одам кундалик турмушида элементар нарсаларга эътибор бериб борса касалликни чекинтириб соғлом, бардам, ҳушчақчақ юради. У ўз танаси, оғиз бўшлиғи, қўли ва ички кийимларини ҳамиша тоза, покиза сақлаши, оилада гигиена қоидаларига қатъий амал қилиши керак. Яна энг муҳими, ўз вақтида ва сифатли овқатланиш одам соғлигининг гаровидир.

Бўлар-бўлмасга асабийлашиш, ўзини тута билмаслик яхши эмас, ҳаётда зарарли ҳис-ҳаяжон, воқеа-ҳодисаларни иложи борича вазминлик, ақл-идрок билан ҳал этиш керак.

Киши саломатлигига ахлоқий бузуқлик ҳам ёмон таъсир кўрсатади. Одатда дуч келган одам билан жинсий алоқа қиладиган аёллар ва эркаклар таносил касалликларига учрайди. Халқимизда «Саёқ юрсанг — таёқ ейсан» деган нақл бекорга айтилмаган. Нопок юриш сўзак, захм ва СПИД каби хавфли касалликларни келтириб чиқаради. Таносил касаллиги бемор билан ўпишганда, унинг пиёласи, қошиғи, тиш чўткаси, чойшаби ва бошқа буюмларидан фойдаланганда юқиши мумкин. СПИД эса фақатгина жинсий алоқа орқали бир одамдан иккинчисига ўтади.

— Сиз айтган касалликлар кишида қандай асорат қолдиради?

— Агар бу касалликлар ўз вақтида даволанмаса ёки даволаниш охирига етказилмаса, оқибати ёмон бўлади. Масалан, эркак ва аёлнинг бефарзанд ўтишига кўпинча сўзак касали сабабчидир. Ундан бутунлай даволанилмаса пешоб чиқариш каналининг торайиб қолишига олиб келади. Аёлларда эса бу оғриқ билан ўтади. Бунинг оқибатида улар бевақт «сўлиб» қолишади.

Захм билан оғриган аёл ўз вақтида врачларга учрамаса, бўлажак болаларига ҳам ўтиши мумкин. Захмнинг энг оғир асоратларидан яна бири—маълум бир вақт ўтгандан сўнг таъсир бош мияга ўтиши натижасида бир неча асаб касалликларини келтириб чиқаради.

— Сиз таърифлаган касалликларнинг юқишида алкоголизм ва гиёҳвандликнинг таъсири борми? Айниқса, захм билан оғриган беморларда у қандай кечади?

— Сўзсиз, бор. Жуда кўп бахтсизликлар ана шу ичкилик ва гиёҳвандлик туфайли келиб чиқаётганлиги ҳеч кимга сир эмас.

Захмни орттириб олган киши ўзининг касаллигини сўзак билан оғриган бемордек дарров сезмайди. Захмнинг биринчи белгилари жинсий алоқадан сўнг 4-5 ҳафта ўтгач сезилади. У белги бир ёки бир неча ярачалар бўлиб, кишини қийнамайди. Аммо яна 2—2,5 ой ўтгандан сўнг захмнинг иккинчи даври бошланиб, баданига кўп тошмалар тошади. Агар бемор шу пайтда врачга учрашмаса тошмалар ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетади ва захм ёпиқ формага ўтиб, касаллик қонда қолиши мумкин. Бу нарса беморда бошқа оғир хасталиклар пайдо бўлишига сабаб бўлади. Агар бемор даволаниш даврида ичкилик истеъмол қилса, даводан наф бўлмайди.

— Сиз ишлаётган бўлимда юқорида айтилган касалликларга қарши қандай кураш олиб борилаяпти?

— Республикамизда аввалги йилларга нисбатан таносил билан оғриган беморлар сони кескин камайди. Бу албатта, жойлардаги тери-таносил диспансерлар ва Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигига қарашли Дермотология ва венерология илмий-тадқиқот институти шифокорларининг меҳнати натижасидир. Институт олимлари беморнинг ҳолатини тўлиқ ўрганишга, диагнозни қисқа муддатда аниқлашга алоҳида эътибор бераптилар.

Таносил касалликлари белгиларини сезган ёки ўзидан шубҳаланган одамлар зудлик билан жойлардаги тери-таносил диспансерларига мурожаат қилишлари даркор.

СПИД билан оғриганларни текшириш бўйича шаҳримизда мавжуд лабораториялардан бири Дерматология ва венерология илмий-тадқиқот институтида ҳам ишлаб турибди. СПИДга қон топширувчилардан на паспорт, на иш ва турар жой адреслари сўралади. Унинг бу ерга келгани сир сақланади. Қон топширган одамга фақат номер берилади. У телефон орқали ўз номерини айтиб, соғлиғи тўғрисида сўраб олиши мумкин.

Суҳбатни Т. АШРАПОВ ёзиб олди.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ

ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИ

1988-1989 ўқув йили учун

Қабул эълон қилади

3-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

БИЛИМ ЮРТИДА ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ:

саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари слесари, электр-газ пайвандчи, фрезерчи, электр монтёр (электр монтажчи), кенг профилдаги станокчи, техника назорати бўлимининг контролёри, прессловчи-штамповкачи, машинали-контакт пайванд бўйича электр пайвандчи, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори.

Ўқиш муддати — 1-3 йил.

ЎҚИШГА 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

3 йиллик таълим группаларини тамомлаган ўқувчиларга ўрта ҳунар-техника билим юртини тугатганлик ҳақида диплом берилади.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар ўқиш даврида 3 маҳал овқат, бепул уст-бош ва коржомалар билан таъминланадилар, 10-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар стипендия оладилар.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга секция типидаги ётоқхонадан жой берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини тамомлаб чиққан ўқувчилар «Ташсельмаш» заводига ишга юборилади.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаган ўқувчиларга ҳукумат қарорига биноан билим юртини тамомлагандан кейинги мажбурий иш стажисиз ўқишга кириш ҳуқуқи билан олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Билим юртида техника ижоди, бадиий ҳаваскорлик, фото тўгараклари, спорт секциялари ишлаб турибди, билим даргоҳининг Чорвоқ посёлкаси районида ёзги дам олиш базаси мавжуд.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: ариза, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, саломатлиги ҳақида справка, яшаш жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида).

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 50-алоқа бўлими, Гёте кўчаси, 54-уй (21, 49-э автобусларнинг «3-СПТУ» бекати, 16, 89-автобусларнинг «Касб касалликлари институти» бекати), метронинг «М. Горький» станциясидан ҳар куни соат 8.30 **дан бошлаб билим юртининг** хизмат автобуси қатнайди.

Граждан авиациясининг 243-заводи қошидаги

20-ЎРТА ҲУНАР -ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Авиация двигателлари слесарь-йиғувчиси, учиш аппаратлари слесарь-йиғувчиси, авиадвигателлар ремонти бўйича слесарь, учиш аппаратлари ремонти бўйича слесарь, учиш аппаратлари электр-монтажчиси.

Укиш муддати 1—3 йил.

Ўқишга қабул қилинганлар тўлиқ давлат таъминотида бўладилар. Бир йиллик группада ўқувчиларга стипендия берилади.

Ўқиш муддати меҳнат стажига қўшилади.

Билим юртига фақат Тошкент шаҳрида яшовчилар қабул қилинади. Билим юрти ўқув ва дам олиш учун барча зарур шароитларга эга. Спорт секциялари, тўгараклар, вокал-чолғу ансамбли бор.

Билим юрти директори номига ариза ёзиб, унга қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади: ўқиш жойидан характеристика, маълумоти ҳақида гувоҳнома, ота-оналарининг яшаш ва иш жойларидан справкалар, медицина справкаси (286-форма).

Билим юртига ҳужжатлар бўйича конкурс ва суҳбат ўтказиш йўли билан қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР 1988 ЙИЛ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ҳужжатлар ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, Граждан авиациясининг 243-заводи. (25, 40, 61, 66, 161-автобуслар, 1, 2, 10-трамвайларнинг ГА «Авиашаҳарча» бекати).

33-АВИАЦИЯ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Учиш аппаратларининг слесарь-йиғувчиси, механика-йиғув ишлари слесари, ремонтчи-слесарь, парчинлаб иш бажарувчи, кенг профилдаги станокчи (токарь, фрезерчи, чархловчи, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг операторй).

ЎҚИШГА 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўрта мактабни битирган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 6-10 ой.

Билим юртини тамомлагач ўқувчиларга тегишли касб бўйича малака олиб чиққани ҳақида диплом берилади.

Ўқувчилар ўқиш даврида 65 сўмдан стипендия оладилар.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 3 йил. Билим юртини тамомлагач уларга тегишли касб бўйича малака олиб чиққани билан бирга ўрта маълумот ҳақидаги диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар ётоқхона, 3 маҳал овқат, иш кийими ва ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 проценти билан таъминланадилар.

Ўқиш муддати умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртини битириб чиққанлар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига йўлланма оладилар.

Билим юрти спорт базасига эга. Унинг қошида волейбол, футбол, сузиш, бокс, эркин кураш бўйича спорт секциялари, авиамоделчилар, бадиий сўз тўгараклари, вокал-чолғу ансамбли, миллий чолғу асбоблар ансамбли, духовой оркестр, радиотўгарак, тасвирий санъат студиялари ишлаб турибди.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: директор номига ариза, 8-синфни тамомлаганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, медицина справкаси (086/У форма), 6 дона фотосурат (3х4 ва 4х5 см. ҳажмда).

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Бизнинг адрес: 700207, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 331-уй (30, 8, 171-автобуслар; 6, 29-трамвайларнинг «С. М. Кадишев номидаги билим юрти» бекати). Телефонлар: 96-58-20, 96-39-72, 96-47-70.

8-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8-синфни битирганлар учун ўқиш муддати — 3 йил.

3 йил муддат билан ўқишга қабул қилинганлар овқат ва уст кийим билан таъминланадилар. Ўқиш тамомлангач, уларга ўрта маълумот ва касб эгаллаб чиққанлик ҳақида диплом берилади.

10-синфни битирганлар учун ўқиш муддати — 8 ой.

Улар ойига 65 сўм стипендия билан таъминланадилар. Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 50 процентини оладилар. Билим юртидаги таълим даври умумий меҳнат ва касаба союз стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юрти авиасозлик саноати учун қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали ишчилар тайёрлайди:

учиш аппаратларининг йиғувчи-слесари, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг операторй, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг созловчиси, механика-йиғув ишлари слесари, саноат асбоб-ускуналари ремонти бўйича слесарь, кенг профилдаги станокчи, токарь, фрезерчи.

Шунингдек, 10-синф маълумотига эга бўлган ва Совет Армияси сафларида хизмат бурчини ўтаб қайтган ёшлар фрезерлик касби бўйича ўқишга қабул қилинадилар. Ўқиш муддати — 6 ой.

Билим юртида спорт секциялари, бадиий ҳаваскорлик, авиамоделчилик, радио, фото тўгараклари ишлаб турибди.

Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаган ўқувчиларга олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига ва учувчилик авиация билим юртларига ўқишга кириш учун йўлланма берилади. Билим юртини тамомлаганлар Тошкент политехника институтининг самолётсозлик ва механика факультетлари кечки ва сиртқи бўлимларига, шунингдек, бошқа олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан ўқишга киришлари мумкин. Билим юртини тамомлаган ўқувчилар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юборилади.

Билим юртига ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, яшаш жойидан, ота-онасининг ишхонасидан справкалар, медицина справкаси, мактабдан характеристика, 6 дона фотосурат (3х4 ва 4х5 см ҳажмида).

Билим юрти адреси: 701128, Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Усмон Юсупов кўчаси, Авиационний проезди, 10-уй (10, 27, 23-трамвайлар; 1, 4, 10, 14-троллейбуслар; 44, 48, 97-автобусларнинг «Ленинград» меҳмонхонаси» бекати). **Телефон: 41-75-54.**

21-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Секретарь-машинистка, секретарь-стенографистка, иш юритувчи, шахсий ЭҲМ оператор-программисти, ЭҲМ ЕС программисти, безакчи-декоратор (ўқиш муддати—2 йил) **мутахассисларини тайёрлайди.**

ДИҚҚАТ — ТАЖРИБА!

Билим юрти 8-синфни битирган йигит ва қизларни 2 йил ўқитиб, уларга секретарь-машинистка, ЭҲМ оператори касбларини ўргатиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот ҳақида диплом ҳам беради.

ЭҲМ операторлари ихтисоси бўйича ўқишга кираётганлар — математикадан; секретарь-машинисткалар ихтисоси бўйича ўқишга кираётганлар — рус тилидан (диктант) кириш имтиҳонлари топширадилар.

Имтиҳонлар — 20 августдан 25 августгача шахсий ЭҲМда топширилади.

ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАР УЧУН 8 АВГУСТДАН 18 АВГУСТГАЧА КОНСУЛЬТАЦИЯЛАР ЎТКАЗИЛАДИ.

Ҳужжатлар — 20 августгача қабул қилинади.

Билим юрти юқори малакали ташкилий ва ҳисоблаш техникаси мутахассислари тайёрлаш учун ЕС-1022 машиналари билан жиҳозланган ўқув ҳисоблаш марказига, кичик М-6000 базасидаги СП-9000 билан бирга ЕС-9004 УПДМЛ комплекти бўлган тайёргарлик залига, чунончи ДВК-2М, ДВК-3, КУВТ-86 типидаги шахсий компьютерларига эга.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим; ариза, аттестат ёки маълумот ҳақидаги ҳужжат, характеристика, медицина справкаси (086/У форма), яшаш жойидан справка, 4 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида).

Бизнинг адрес: 700084, Тошкент шаҳри, Ҳуршид кўчаси, 45-уй (10, 44, 56, 85, 88, 179-автобусларнинг «Семашко номли институт» бекати) Телефонлар: 34-55-73, 34-55-51.

39-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Қизлар учун: ярим ўтказгичли приборлар ва интеграл микросхемаларни йиғувчи, электрон саноат приборларини синовчи, электрон саноат техника назорати бўлимининг контролёрлари;

йигитлар учун: технологик асбоб-ускуналарни йиғувчи, радиоэлектрон аппаратуралар монтажчиси.

Ўқишга 8-10 синф маълумотига эга бўлган, Тошкент шаҳрида яшовчи йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўрта маълумотли ўқувчилар учун ўқиш муддати — 10 ой. «Ярим ўтказгичли приборлар ва интеграл микросхемаларни йиғувчи», «Электрон саноат техника назорати бўлимининг контролёри», «Электрон саноат приборларини синовчи» ихтисоси бўйича ўқишга кирган, 10-синфни битирган қизлар учун машғулотлар — группаларнинг комплектлашувига қараб бошланади. Ўқувчилар ойига 77 сўм стипендия оладилар. Билим юртини тамомлагач уларга эгаллаган касби бўйича диплом берилади.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 3 йил. Билим юртини тамомлагач, уларга ўрта маълумот ва касб эгаллаганликлари ҳақидаги диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар 3 маҳал бепул овқат, ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 50 проценти билан таъминланадилар.

Билим юртидаги таълим даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади. Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинади.

Билим юрти ўқувчиларга информатика ва ҳисоблаш техникаси фанидан таълим бериш учун КУВТ-86 ҳисоблаш машинасига, спорт базасига эга, вокал-чолғу ансамбли, самбо секцияси, радио, фото ва техника ижодиёти тўгараклари ишлаб турибди.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: 8-синфни битирганлик ҳақидаги гувоҳнома, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, медицина справкаси (086/У форма), яшаш жойидан, ота-онасининг ишхонасидан справкалар; 8 дона фотосурат (3х4 ва 4х5 см. ҳажмида).

Билим юртини битириб чиққан ўқувчилар базавий корхона — Ленин номидаги Тошкент электрон техника заводига ишга юбориладилар.

Бизнинг адрес: 700005, Тошкент шаҳри, Ленин райони, Весна кўчаси, 17-уй (12, 27э, 68э, 80э автобусларнинг «Узбум», 1, 5, 26-трамвайларнининг «Фоменко кўчаси» бекатлари). Телефон: 91-14-51.

7 июндан 10 июнгача

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ»НИНГ 19-МАГАЗИНИДА ЎТАДИГАН

Ким ошди савдосидан

СИЗ ГАЗЛАМАЛАРНИ ЎЗИНГИЗ ТАКЛИФ ЭТГАН НАРХДА СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Магазин адреси: Октябрь бозори.
Иш вақти: соат 9 дан 19 гача.
Танаффус — соат 13 дан 14 гача.

Транспорт: 1, 4, 21-троллейбусларнинг «Калинин майдони» бекати.

«ТАШТЕКСТИЛЬШВЕЙТОРГ».

Пепси-кола— кўпириб турувчи хушбўй ва тотли ичимлик

Ушбу ичимликни катталар ҳам, ёшлар ҳам хуш кўришади. Пепси-кола ўзининг тетиклаштирувчи хусусияти туфайли бардамлаштиради, кайфиятни кўтаради.

ПЕПСИ-КОЛАНИ АЙНИҚСА СОВУТИБ ИЧИШ ЛАЗЗАТЛИДИР.

МАЗКУР ИЧИМЛИКНИ ҚИБРАЙ ЧАНҚОВБОСДИ ИЧИМЛИКЛАР КОМБИНАТИ ИШЛАБ ЧИҚАРМОҚДА.

ПЕПСИ-КОЛА ОЗИҚ-ОВҚАТ МАГАЗИНЛАРИ ВА ГАСТРОНОМЛАРДА, ЧАНҚОВБОСДИ ИЧИМЛИКЛАР БИЛАН САВДО ҚИЛУВЧИ ДЎКОНЛАРДА, «ОРОМ» ФИРМАЛИ МАГАЗИНИДА СОТИЛМОҚДА.

Баҳоси — 45 тийин.

ҚИБРАЙ ЧАНҚОВБОСДИ ИЧИМЛИКЛАР КОМБИНАТИ.

«Ташобувьторг» магазинларида

НАРХИ 60-70 ПРОЦЕНТ АРЗОНЛАШГАН ПОЙАБЗАЛЛАР СОТИЛМОҚДА!

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСИ:

2-магазин — Кафанов кўчаси, 106 (8, 9, 10, 24 трамвайлар);

5-магазин — Жарқўрғон кўчаси, 25 (15, 26-автобуслар);

6-магазин — Истиқбол кўчаси, 2 (68-автобус, 5-трамвай);

7-магазин — Новомосковская кўчаси, 17 (22, 23, 29-трамвайлар);

17-магазин — Навоий кўчаси, Марказ-4, (15, 16, 23, 27-трамвайлар, 4, 18-троллейбуслар);

19-магазин — М. Горький проспекти, 2/27 (13, 22-трамвайлар);

23-магазин — Ш. Руставели кўчаси, 43 (7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар);

27/1-магазин — Хадра майдони (7, 8, 11, 15, 16-трамвайлар);

34-магазин — А. Дониш кўчаси, 4-квартал, 4-уй (25, 28-трамвайлар);

36-магазин — Ғ. Ғулом кўчаси, 33 (4, 9, 11-трамвайлар);

37-магазин — «Сергели» савдо маркази (58, 75-автобуслар, 19-троллейбус);

38-магазин — Қорақамиш массиви, савдо комплекси (10, 27-трамвайлар).

ШУНИНГДЕК, НАРХИ АРЗОНЛАШТИРИЛГАН ПОЙАБЗАЛЛАР БОЗОР ВА ШАҲАР ЯРМАРКАЛАРИ ТЕРРИТОРИЯЛАРИДА ЖОЙЛАШГАН МАГАЗИНЛАРДА ҲАМ СОТИЛМОҚДА.

«ТАШОБУВЬТОРГ».

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Лекциялар ўқиш юзасидан

«БИЛИМ» ЖАМИЯТИ РАЙОН ТАШКИЛОТЛАРИ БИЛАН ШАРТНОМАЛАР ТУЗГАН

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР Н И Н Г РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«Билим» жамияти Тошкент шаҳар ташкилотининг ҳисоб-китоб счёти — 001700108 номери билан уй-жой социал банкининг операциялар бошқармасида туради. Код 73427.

ТОШКЕНТ АГРЕГАТ ЗАВОДИ

юридик бюро бошлиғи вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 10 июнгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Уста Ширин кўчаси, 117-уй. Телефонлар: 48-33-42, 48-68-19, 48-16-24.

Ана бу — «Идеал!»

Ҳа, «Идеал» — пойтахтимизда ишга тушган янги сартарошхона салонидир.

Аммо у кўрсатадиган хизматлар тури бошқа салонларга қараганда кўпроқ. Бу ерда соч, соқол олдириш, мода бўйича сочни ўриб, безак бериш, педикюр ва бошқа косметология хизматларидан фойдаланиш мумкин.

Бу ерда ҳузурбахш Шарко души, циркуляр, ёмғирлатиш ва тонгги душларни қабул қилиш мумкин. Бунинг учун даволаш кабинетига кириб учрашиш кифоя. Шу ернинг ўзида соғломлаштириш массажи олиш, сауналардан фойдаланиш мумкин.

Иш вақти — соат 8 дан 22.00 гача, танаффуссиз ва дам олиш кунларисиз ишланади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Норхўжаев кўчаси, 166-уй, маиший хизмат комплекси (5, 25-трамвайлар; 12, 22, 26, 37э, 52, 68э, 81, 110, 11, 183-автобусларнинг «Қорасув канали» бекати). Телефон: 91-60-17.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

5-6 июнь кунлари соат 19.30 да

АБДУЛЛА ҚАҲҲОР НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА САТИРА ТЕАТРИ

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Абдулла Қаҳҳор асари

«ТОБУТДАН ТОВУШ»

икки пардали сатирик комедиясини намойиш қилади.

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Н. Отабоев.**

Рассом — **Р. Туманков.**

Композитор — **Н. Норхўжаев.**

Режиссёр ассистенти — **Л. Саъдуллаев.**

Билетлар СССР Халқлари дўстлиги саройида сотилмоқда.

Коллектив бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинади.

СССР Газ саноати министрлигининг

«СРЕДАЗГАЗПРОМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

АП ва АСУ бўлими бошлиғи, бош метролог, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматлар инженери

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда олий маълумотли ва газ саноатида амалий иш стажига эга бўлган мутахассислар қатнаша оладилар.

Конкурс муддати — 4 июнгача.

Конкурсда қатнашиш учун ариза бериш ва унда иштирок этиш учун кадрларни ҳисобга олиш шахсий варақасини тўлдириш ва уни қуйидаги адресда жойлашган кадрлар бўлимига тақдим этиш лозим: Тошкент шаҳри, 84-алоқа бўлими, Энгельс кўчаси, 66-уй.

Қўшимча маълумотларни 35-85-23, 35-85-05 телефонлари орқали олиш мумкин.

«ГАЗАВТОМАТИКА»

махсус ишлаб чиқариш конструкторлик бюросининг ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ

ТОШКЕНТ КОМПЛЕКС БЎЛИМИ

алгоритмизациялаш, программалаштириш, техника таъминоти, жорий этиш бюроларининг мудирлари ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРИГА КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда 45 ёшгача бўлган олий маълумотли ва илмий-тадқиқот ёки лойиҳа конструкторлик ташкилотларида ихтисослик бўйича иш тажрибасига эга бўлган кишилар қатнаша олади.

Конкурс муддати — 10 июнгача.

Конкурсда қатнашиш учун ариза бериш юзасидан кадрларни ҳисобга олиш шахсий варақасини тўлдириш ва уни қуйидаги адресга етказиш зарур: 700007, Тошкент шаҳри, М. Горький проспекти, 32«а» уй.

Қўшимча маълумотларни 67-32-78 телефони орқали олиш мумкин.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг

БОШ ДИСПЕТЧЕРЛИК ХИЗМАТИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

ЯНГИ «05» ТЕЛЕФОНИ ИШГА ТУШИРИЛДИ.

Ана шу номер орқали Сиз иссиқлик-сув-электр-газ таъминоти, лифтнинг ишлаши, турар жой фонди ремонти билан боғлиқ барча масалалар юзасидан мурожаат этишингиз мумкин.

«05» телефонининг ишга тушиш муносабати билан илгари амалда бўлган 33-15-90, 33-43-93, 33-78-95, 33-78-35 телефон номерлари

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Собир Раҳимов районидаги 1-ўрта мактаб томонидан **Рашидов Абдусалом Ҳамидович** номига берилган 670763 номерли йўқолган 8-СИНФНИ ТУГАТГАНЛИГИ ҲАҚИДАГИ ГУВОҲНОМА

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 243-мактаб томонидан **Маҳмудов Зокир Қодирович** номига берилган 428444 номерли йўқолган ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 40-ўрта мактаб томонидан **Тошмирзаев Исломжон Инамжанович** номига берилган 256828 номерли йўқолган ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ оқшоми

Узбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. 00186. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 20.00 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). А. 2132. Тиражи — 108100. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 89 10